

Luceafărul de la întemeierea lui. S-a produs în rolul titular în Casa Bernardei Alba de F. Garcia Lorca, Artina în Păsările tinereții noastre de I. Druță (1972), Arcadina și Mașa în Pescărușul și Trei surori de A. Cehov, Sofia și Cruplova în Nevolnicile și Banii sunt ochii dracului de A. Ostrovschi, Agafia Tihonova- Căsătoria de N. Gogol, Dorina- Și sub cerul acela de A. Busuioc, Irina- Pe un picior de plai de I. Podoleanu ș.a. Conferă personajelor o nouă proprie, identificându-se cu ele, redă cu mult simț trăirile acestora. Distincții: ordinul Insigna de Onoare, Artistă emerită din RSSM (1981).

PERSONALITĂȚI TELENEȘTENE

AMBROSI NICOLAE

(26.III.1951 ,satul Țîntăreni)

Pedagog, absolvent al Institutului Pedagogic Ion Creangă din Chișinău, facultatea Educație Fizică și Sport (1969-1973), specialitatea profesor de educație fizică și sport. În anii 1973-1977 Instructor Superior la Secția Tineret și Sport Chișinău. Monitor superior la Consiliul Central al Asociației Benevole Sportive din Moldova, ulterior în aceeași funcție în cadrul Secției administrative cultură fizică și sport a Federației Sindicatelor Republicane. Diferite funcții de răspundere în structurile republicane. În cadrul Comitetului Național Olimpic, constituit la 23 ianuarie 1992, a activat în direcția perfectării actelor de afiliere a CNO RM la Comitetul Internațional Olimpic. Autorul Emblemei Comitetului Național Olimpic din Moldova. În prezent director executiv al CNO din Moldova. Autorul cărții *O viață dedicată sportului*, consacrată lui Grigore Popovici. Distincții: ordinul *Meritul civic (2000)*, *Antrenor emerit al Republicii Moldova*

ANDREEV ANATOLIE

(7.IX.1948, Zgărdești)

Matematician. Informatician. Studii: Școala din satul natal (1963), Școala medie din Mîndrești, Universitatea de Stat din Moldova (facultatea de fizică și matematică). Activitate: profesor de

VERIN (Nemțeanu) VERA

(15.1.1913, Leușeni)

Geografă, dr în șt. Geografice, colaborator științific superior la institutul de Geografie al Academiei de Științe a RM (1966-1986). Studii: Școala primară Jeanne d'Arc (1924), liceul Dadiani din Chișinău (1930), Facultatea de Geografie a Universității din Odesa (1940). Activează ca sinoptician-meteorolog la Observatorul Geofizic din Odesa (1940-1941), director la școala de 7 ani din Krasilovka (reg.Tambov, 1941-1944). Revine la Chișinău unde lucrează ca decan și șef de catedră Geografia fizică la Institutul Pedagogic din Chișinău (1944-1954). În 1954-1959 – lector superior la Facultatea de Geografie a Institutului Pedagogic din Tiraspol, secretar științific al Comisiei Protecției Naturii (1959-1985). În 1966 susține teza de dr. în geografie cu tema Caracteristica fizico-geografică a bazinului râului Răut. Este autoarea manualului Geografia Moldovei pentru cl. a VIII-a (reeditat ulterior de 16 ori), Ocrotirea naturii Moldovei (1975, ed.I și 1988 ed. a II-a), Tainele lumii subterane (1983) ș.a.

VODĂ (Mocreac) NINA

(5.V.1937, Vadul-Leca)

Actriță. A absolvit Școala Teatrală Superioară B.Șciukin din Moscova (1960). Lucrează la Teatrul

Destinație Specială (15 martie-mai 1992), la luptele crâncene de la Tighina, într-o grupă specială. A dat dovadă de bărbăție deosebită, spirit de sacrificiu.

Distincții: ordinele Ștefan cel Mare și Sfânt, Steaua Roșie, două medalii Pentru Vitejie.

ȚOPA TUDOR

(13.X.1932, Chițcanii Vechi)

Publicist și scriitor. În 1957 absolveste Universitatea de Stat din Moldova. Colaborator literar la Tinerimea Moldovei și Moldova Socialistă, redactor-șef la revista Tribuna, 1984, redactor-șef la ziarul Moldova Suverană. A fost ales de 2 ori președintele al Uniunii jurnaliștilor din Republica Moldova. În 1990-1994 – deputat în parlamentul RM. S-a afirmat ca autor de proză documentară, eroico-patriotică. Semnează Dreptul la nemurire, 1967, Prospectul Patriei, 1969, Cetății pe șenile, 1971, Cetății de foc, 1973, Focul răzbnării, 1977, Cetății blindate, 1979, Cinișeiți, 1983, Perle în ocian, 1985, Stelele bărbăției, 1987, Pași pe harta bărbăției, 1989, Săseni, 1997, Chițcani. 1997, Logodit cu drumul, 1998. Distincții : Laureat al Premiului Uniunii Jurnaliștilor din URSS (1975), Uniunii Jurnaliștilor din Moldova, al Premiului de Stat din Moldova, al premiului Boris Glavan, Om emirit.

matematică în Brăviceni, Orhei (1971-1973), colaborator științific la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Planificării (1973-1975), șef de secție la Centrul de Calcul al Ministerului Industriei Ușoare a RM, din 2001 șef al Secției Informație și Statistică a Biroului Vamal Chișinău. Sub conducerea lui a s-a elaborat și implimentat sistemul informațional Vama

ANESTIADE NICOLAE

(25.VII.1916 – 19.IX.1968, com. Sărătenii Vechi, r-l Telenești)

Medic chirurg, savant, organizator al medicinei și al învățămîntului medical superior, profesor universitar. Fratele mai mare al lui Vasile Anestiade. Cursurile școlii primare le-a făcut în comuna natală, apoi a fost elev la Liceul de băieți *Vasile Lupu* din Orhei. În 1929 și-a început activitatea de muncă. Încă din timpul studenției la Facultatea de medicină a Universității din Iași, s-a preocupat neîncetat de formația sa clinică, însușind cu acuratețe științele necesare, făcînd primii pași în stagiile de spital, familiarizîndu-se cu școala chirurgicală ieșeană, reprezentată în perioada interbelică de iluștrii chirurghi: Ernest Juvara, Amza Jianu, Nic Hortolomei, Ion Tănăsescu, Oscar Franche, Vl. Buturenu, etc. Odatul cu începutul celui de-al doilea război mondial a fost nevoit să-și continue învățămîntul medical la Lvov, apoi la Alma-Ata, Kazahstan.

Activează ca medic militar ((1941- 1947). În 1954 susține teza de doctor în științe medicale, iar în 1965 teza de doctor habilitat. După demobilizare este asistent, docent, iar în 1959 șef al catedrei de chirurgie facultativă a Institutului de Medicină din Chișinău. În anii 60 abordează pe scară largă chirurgia de exereză pulmonară, iar în 1962 a executat, cu succes, pentru prima dată la noi, divulsia stenozei mitrale. A studiat schimbările fiziopatologice la bolnavii cu afecțiuni purulente chirurgicale. A organizat un laborator modern de analize biomedicale. Era preocupat de metodele noi de investigație. Este unul din organizatorii secțiilor chirurgicale specializate și a cursurilor de pregătire și perfecționare a chirurgilor din Moldova. Activitatea științifică a profesorului Nicolae Anestiade, atât lucrările scrise singur, cât și cele scrise în colaborare este expusă în peste 100 de lucrări, 4 monografii și trei culegeri. Se ocupă în mod deosebit de patologia chirurgicală a sistemului cardiovascular, pulmonar. În clinica condusă de el s-au studiat pentru prima oară aprofundat volemia bolnavului chirurgical, spațiile hidro-electrolitice, bilanțul acido-bazic, proteic, parametri respiratori, calculându-se prin metode matematice starea terenului biologic al bolnavului în perioada preoperatorie, intra și post-operatorie. Și-a orientat cercetările și în domeniul reanimatologiei. Lucrările savantului au pus bazele chirurgiei funcționale moderne și continuă să fie studiate de predecesorii săi. Este considerat promotorul chirurgiei cardiovasculare în Republica

TOCAN ILIE

(20.VII.1895 – VIII 1972, Chiștelnița)

Preot, profesor, publicist. Este absolvent al Școlii Spirituale și al Seminarului Teologic din Chișinău (1906-1915), învață la Acadimia Teologică din Kiev (1916-1917) și Facultatea de Teologie din București (1919-1922). Pedagog și suplinitor, profesor și dihovnic la Liceul Eparhial de Fete din Chișinău (1931-1940), paralel- profesor suplinitor la Catedra arheologie biblică și exegeza Vechiului Testament de la Facultatea de Teologie din Chișinău (1927-1940), membru în comitetul de redacție a revistei Luminătorul (1925-1944) director al săptămânalului Raza (1934-1938), editat la Chișinău .

TRIBOI OLEG

(16.VII, or. Telenеști)

Militar. Studii: școala din localitate, Școala Fluvială din or. Tighina. În 1985 studiază la Școala DOSAAF la cursurile de parașutist și șofer-mecanic. Din 1985 până în 1987 participă la războiul din Afganistan, comandant de grupă și locțiitor al comandantului de pluton de aeropurtate. Participă la numeroase operațiuni militare, atât pe linia întâi, cât și în spatele frontului inamicului. În timpul războiului din Moldova (1991-1992) a participat la lupte pe Capul de Foc Coșnița în cadrul unui Detașament de Poliție cu

din Moldova devine neurolog. Susține teza de doctor în medicină.

SIRBU ANDREI
(1921, Negureni)

Pioner. A lucrat în echipa raionului Răspopeni apoi în echipa de pioneri ai raionul Orhei din septembrie 1944 pînă la 30 iunie 1946 în funcție de comandant de grupă. Grupa comandată de Sîrbu Andrei era cea mai bună echipă de pioneri. A deminat și a neutralizat 1242 mine.

ȘOLTOIANU ION
(5.X.1967, Inești)

Sportiv, maestru al sportului de categorie internațională. Practică judo-ul de la 15 ani cu antrenorul Ghenadi Meleşchevici. În 1991 obține titlul de campion al ex-URSS la lupte corp la corp. Între 1993-1994 devine campion al Rusiei, iar în 1995-1996 cîștigă medaliile de argint și de bronz la campionatele europene. Anul 1997 îi aduce medalia de aur și titlul de campion al Rusiei. 6 ani studiază arta marțială la Hong Kong, într-o mănăstire, alături de cîțiva mari luptători din Europa, America și Asia. În septembrie 1999 deschide prima școală în Moldova de arte marțiale Școala Șoitoianu.

Moldova. Lui i se datorează fondarea Clinicii de anesteziologie și reanimatologie. A manifestat o adevărată vocație pentru învățămînt. A creat o școală originală de de chirurgie, care îi poartă numele și din care au ieșit discipoli numeroși, care conduc astăzi catedrele de chirurgie de la Universitatea de Medicină și Farmacie N. Testemițeanu. Și de la alte instituții medicale. A pregătit 14 doctori și 2 doctori habilitați în științe medicale. A foste președinte al Asociației republicane a chirurgilor, președinte al Consiliului științific al Ministerului Sănătății din Republica Moldova. Distincții: Medic Emerit din Moldova (1957), ordinile *Insigna de onoare* (1961), *Drapelul Roșu de Muncă* (1966)

ANESTIADE VASILE

(4.1V.1928, comuna Sărătenii vechi, r-I Telenești)

Patomorfolog, doctor habilitat în medicină, membru corespondent al Academiei de Științe din Moldova. Absolvent al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1951). Lucrează medic cardiolog la Spitalul raional Orhei. Urmează aspirantura. Susține teza de candidat în științe medicale în 1954. Din 1958 – șef catedră anatomie patologică, rector al Institutului de Medicină (1963-1986). Din 1986 conduce Centrul științific de Patologie. A pregătit 50 de lucrători științifici. Elaborează lucrări consacrate

problemelor de fiziologie, oncologie, cardiologie.
Distincții: ordinul *Drapelul Roșu de Muncă* (1961).

ANESTIADE ZINAIDA

(1.IX.1938, comuna Sărătenii Vechi)

Medic, absolventă a Universității de Medicină (1961). Face doctorantura la USM ca externă (1965-1969). A activat ca medic endocrinolog, șef de secție la Spitalul Clinic Republican (1961-19779. Șefa catedrei de endocrinologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie *N. Testițișeanu*. Doctor habilitat cu teza Rolul factorului de vîrstă în prevalarea diabetului zaharat și influența lui asupra procesului patologic, Kiev (1981), membru al Academiei de Științe din New-York, Președinte al Societății științifice a Endocrinologilor din R.Moldova. A publicat peste 140 de lucrări științifice ce tratează tema diabetului zaharat și patologia glandei tiroide. A pregătit 10 doctoranzi și 1 doctor habilitat în științe medicale.

ARAMĂ EFIM

(19.XI. 1942, comuna Negureni)

Conferențiar, doctor în științe fizico-matematice, șef secție la Universitatea de Medicină și Farmacie *N. Testițișeanu* din Moldova. După absolvirea Institutului Pedagogic din Bălți

SAMBRÎȘ NÎLLY (29.IV.1980, Verejeni)

Poetă. Studii: Școala medie din Verejeni (1995), Liceul romîno-german Mihail Kogălniceanu din Chișinău (1998), Universitatea de Stat din Moldova (2004), facultatea de litere. S.a publicat în culegerile: *Aceste clipe, Floare albastră, Nu e pm să nu fi scris o poezie*, în publicațiile periodice: *Moldova Suverană, Literatura și Arta, Tineretul Moldovei*. Primul volum de versuri – *Indiferență la păcat*. Membră a studioului teatral *Carpe Diem*. Autoare a unui șir de emisiuni Radio- TV. Jurnalist la postul de radio și televiziune *Euro TV*.

SASU BORIS (Telenești)

Medic, doctor în medicină. A absolvit școala medie Telenești cu mențiune. În clasa a X-a a ocupat primul loc la Olimpiada republicană de biologie. Pe lângă faptul că practică sportul, era pasionat și de muzică, fiind acordeonist la Casa de creație raională, alături de frații Alexei și Valeriu Găină. Primul a devenit savant în astrofizică, cei de-al doilea – prim-solist al grupului moscovit de muzică rock Kruiz, pînă a se transfera cu traiul în America. B.Sasu era pasionat și de literatură, publica adesea versuri și eseuri în ziarul raional Telenești. După absolvirea Institutului de Medicină

RUMLEANSCHI PETRU

(18.VII.1942, Sărătenii Vechi)

Pedagog, profesor universitar la Academia de Studii Economice, conferențiar la catedra de filozofie și politologie (1991-2002) a Academiei Internaționale de Informatizare, doctor habilitat, academician. În anul 1959 absolveste școala, iar în 1964 – Facultatea de Fizică și matematici a Universității de Stat din Moldova. Activează: doctorand la Catedra de Filozofie a Institutul Politehnic (1966-1969), susținând teza Unele probleme filozofice ale cercetărilor sistemostructurale în legătură cu dezvoltarea fizicele particulelor elementare (1970). Activează la Institutul Politehnic între 1969-1978, apoi șef de catedră la Universitatea Pedagogică Ion Creangă (1978-1983). Din 1989 – conferențiar la Catedra Filozofie a Universității de Stat din Moldova, unde lucrează asupra tezei de doctor habilitat Rolul principiilor metodologice în apariția și dezvoltarea cunoștințelor fizice, fiind apreciat cu titlul de doctoc habilitat în filozofie (1990) și titlul de profesor-universitar (1991) și academician al Academiei internaționale de informatizare (1996). Este autor a peste 200 de lucrări cu un volum total de 287 c.a. Actualmente activează la catedra de filozofie și politologie a Academiei de Științe Economice din Moldova.

(1960-1966), Facultatea Fizică, obține specialitatea de profesor de fizică. Activează în comuna Chiștelnița (1963-1964), profesor de fizică în satul Peresecina, r-l Orhei (1966). Din 1970 activează la Institutul de Medicină și Farmacie N. Testimițeanu ca asistent. Urmează aspirantura, profesor la catedra de fizică, biologie și medicină. În 1984 susține teza de doctor în științe fizico-matematice. În anul 1990 decan al Facultății de Farmacie, catedra fizică, medicină și biologie. Publică mai multe lucrări științifice.

BALMUȘ PAVEL

(18.VIII.1944, Sărătenii Noi)

Absolvent al Facultatii de Litere a Universitatii de Stat din Moldova (1966), presedintele Societatii bibliofililor, coordonatorul Centrului National de Hasdeologie:

A colaborat la ziarul raional din Telenesti, participam la sedintele cenaclului, impreuna cu exilatul Petru Carare, cu umoristul Gheorghe Bârca, cu Vladimir Rusnac s.a.

Membru al cenaclului "Miorita" de pe lângă Biblioteca Nationala, condus de Grigore Cincilei, viitorul director al Muzeului Literaturii, întemeiat în 1965. In anul V de facultate, a participat la renumitul Congres al III-lea al Uniunii Scriitorilor (octombrie 1965), care a fost un fel de revoluție. In holul Teatrului "Al. Puskin" (azi: Teatrul Național "M. Eminescu"), Muzeul Literaturii a

prezentat o expoziție. Printre exponate era și poezia manuscris "Legământ" a lui Grigore Vieru, scrisă în grafie latină. Eu scriam încă din școală în grafie latină. Nicolae Romanenco ne atragea atenția asupra faptului, spunându-ne că e sigur că "în anul 2000 vom scrie tot în grafie latină". A fost angajat la Moldova Socialistă, la Televiziune, în redacția literar-dramatică. Timp și-a susținut doctoratul la Institutul de limbă și literatură al Academiei de Științe a Moldovei (ASM). A lucrat ca șef al fondurilor Muzeului Literaturii. Colaborator la Institutul de Istorie și Teorie Literară al Academiei de Științe a Moldovei. Studiază și publică studii despre Bogdan Petriceicu Hașdeu, Alecsandru Hâșdeu, Al. Mateevici, etc.

BALTAG ALEXANDRU INOCHENTIE

(25.XI. 1936, comuna Verejeni)

Matematician, conferențiar universitar, doctor în științe fizico-matematice (1969), membru al Societății matematicienilor din Moldova. Absolvent al Universității de Stat din Moldova, specialitatea Matematică (1959). Publică lucrările: *Despre teoria grupurilor Fiodorov și a descompunerii regulate a spațiilor pseudoeuclidiene. Transformări geometrice, 1981, Dvumernîe discretnîe affinnîe gruppî, 1981, Algebra liniară și geometria analitică a spațiilor n-dimensionale.* În 1978-1981 a publicat patru cărți, în 1986-1992 publică 3 cărți ca materiale

Reformelor al Republicii Moldova, consilier al ministerului economiei. În anii 1974-1976 doctorand al Institutului de Economie al Academiei de Științe din Moldova. Teza de doctor în științe economice a susținut-o în 1980. Concomitent s-a ocupat cu lucrul științifico-pedagogic la Universitatea de Stat din Chișinău Academia de Studii Economice din Moldova. Din 1995 este preocupat nemijlocit de procesul didactic la ULIM în calitate de profesor universitar, șef al Catedrei Economie. În 1999 a susținut teza de doctor habilitat în științe economice. A editat peste 5 cărți și a publicat mai multe lucrări în culegeri și în periodicele de specialitate.

ROȘCOVAN ANATOL

(Telenești)

Compozitor, Instrumentist, interpret. Membru al formației „Legenda”, „Conteporanul”, fondatorul formației „Colinda” este un profesionist de excepție.

În prezent evoluează în cuplu cu interpreta Angela Cabari, tot băștinașă din r-nul Telenești, s- Inești. Au scos împreună un album de melodii „Mă dor amintirile”. Marele public îl cunoaște după multe melodii de estradă, devenite dragi nouă tuturor, cum ar fi „Baștina”, „Singura”, „Și dacă”... ș.a.

1994- 1998 – deputat în Parlamentul Moldovei, vice-președinte al Parlamentului. Între 1998 - 2003, deputat în Parlament, președinte al fracțiunii parlamentare, membru al Biroului Permanent al Parlamentului. PPCD, prin acțiunile sale, a contribuit la soluționarea diverselor probleme (recunoașterea Mitropoliei Basarabiei; recunoașterea participanților de război în Armata Română ca veteran de război; crearea TV independente; reintegrarea RM în structurile europene, deblocarea reformelor economice și democratice etc.). I.R. a fost desemnat Omul Anului 2002 de către organizația internațională din SUA. În prezent vicepreședinte al Parlamentului Republicii Moldova.

ROȘCA PETRU

(8 .VII.1932, Jîntăreni)

Doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, șef Catedră Economie ULIM. A absolvit Școala Pedagogică din Orhei, Școala Superioară de Partid din or.Lvov, Institutul Politehnic din Chișinău, economist. Din 1949 pînă în 1954 a lucrat învățător, șef de studiu. Din 1954 pînă în 1971 a urcat mai multe trepte de activitate în organele comsomoliste de stat și de partid. Din 1971 pînă în 1995 a activat în diverse structuri ale economiei naționale, inclusiv șef de Direcție, vice-director al Departamentului Analiză și Prognozare macroeconomică al Ministerului Economiei și

didactice la geometria diferențială și circa 40 de articole științifice în domeniul geometriei discrete.

BALTAG VALERIU

(14.II.1957, Verejeni)

Matematician. În 1974 absolveste Școala medie din sat cu medalie de aur pentru merite la învățătură. Își continuă studiile la Universitatea De Stat din Moldova, facultatea de matematică și informatică (1974-1979). Din 1979 activează la Institutul de Matematică al Academiei de Științe: 1979- 1981 laborant superior, 1981-1984, doctorand, 1978-1991 cercetător științific, iar din 1991 pînă în prezent cercetător științific superior. În aprilie 1985 susține teza de doctor în științe în orașul Gorchi din Rusia Pe lângă investigațiile științifice în domeniul teoriei calitative a ecuațiilor diferențiale ordinare scrie și materiale metodice pentru gimnazii și licee. Este coautor la manualul de matematică pentru clasa a V, conducător științific a 2 teze de doctor în științe. A publicat 27 de articole și teze științifice și peste 30 de articole metodico didactice. În permanență a participat la mișcarea olimpică matematică, de la membru al juriului pînă la Președintele juriului Olimpiadei Republicane la Matematică, membru al Juriului Olimpiadelor Internaționale și Balcanice de Matematică. Conducător la echipele Republicii Moldova în India, Japonia, Marea Britanie, SUA,

România, Serbia, Grecia, Cipru, Coreea de Sud, Turcia.

BECHET PAVEL

(5.VII.1957- 8.VII.2002, S. Vadu-Leca)

Actor, interpret, autor de cîntece și schițe umoristice. A absolvit Universitatea de Stat din Republica Moldova, facultatea de biblioteconomie și bibliografie apoi Institutul de Arte Gavriil Muzicescu. A activat la Teatrul Național *M.Eminescu* și la Teatrul Republican de Păpuși *Licurici*. A colaborat de-a lungul anilor la *Campania Teleradio- Moldova*, s-a produs în spectacole de autor. A semnat texte pentru cîntece, monologuri umoristice, înmănunchete în șase casete audio. Ulterior a realizat emisiunea „Calul Bălan”. A fost protagonistul a patru serate. Distincții: *Artist emerit al Republicii Moldova*.

BEGU ALEXANDRU

(27.X. 1958, Pistruieni)

Doctor conferențiar. A absolvit Școala de 8 ani din satul Pistruieni (1974), apoi Școala Medie din s. Brînzenii Vechi (1976). În 1986 absolvește Facultatea de Filosofie a Universității de Stat „M.V. Lomonosov” din Moscova, iar în 1994 doctorand la Facultatea de Filosofie din București, România, în 1987 conferențiar la Universitatea de Stat din

Nord, Mongolia ș.a.); în 1969 -1982 profesoară la Școala Republicană Medie- Internat de arte plastice ,or.Chişinău ; din 1973 organizează mai multe expoziții personale, participă și la expoziții în grup ;în 2006, 13 aprilie cu ocazia jubileului de 80 ani ,organizează o vastă expoziție personală la Centrul expozițional „C.Brăncuși” din Chişinău tot în 2006, 11 mai Donează Școlii Medii din satul Leușeni o colecție de lucrări și organizează sala de expoziție permanentă în incinta ei , la baștină; Distincții: 1976 *Maestru Emerit al Artei din RSSM*,1981 *Medalia Veteran al Muncii*, 1982 *Ordinul Insigna de Onoare*; 1982 *Laureat al Premiului de Stat al RSSM* pentru ciclul "Meleag natal",1986 *Artist Plastic al Poporului din RSSM*, 1996 *Ordinul Republicii*.

ROȘCA IURIE

(1957, or. Telenești)

Jurnalist, om politic, președinte al Partidului Creștin Democratic din Moldova. Studii: Facultatea de jurnalistică a Universității de Stat din Moldova. A activat ca: Redactor la Televiziunea moldovenească (1985- 1988); colaborator științific la Muzeul de Litratură Dimitrie Cantemir (1988-1990). S-a încadrat în mișcarea națională, activînd în rîndurile Frontului Popular din Moldova, devenind președintele executivului FPCDC (1989- 1994).La congresul de constituire a PPCD a fost ales președinte al partidului. Între

(1999), ordinul ULIM (2000), Medalia jubiliară USM (2001), Diploma ULIM și Mantia Magna cum Lauda (2001).

ROMANESCU ELEONORA

(26.04 1926, Leuseni)

Pictoriță. În 1937 – 1940 învață la gimnaziul de fete , or.Chîșinău ;1941 -1944 învață la liceul „Reuniunea femeelor române” ;1944 se refugiază în orașul Craiova , România ;1944 este repatriată în Basarabia ;1945-1949 ștudiază la Școala republicană de Arte plastice „I.Repin”,or.Chîșinău ;1949- 1955 lucrează profesoară de desen la Școala pedagogică din orașul Orhei ;1954 își începe cariera exponistică, participînd la Expoziția Republicană a tinerilor pictori; 1955 – 1957 realizează un stagiu în cadrul unui program de instruire a pictorilor restauratori de pe lângă Atelierele centrale de stat „Iurii Grabari” , orașul Moscova, ca, mai târziu, timp de 15 ani, să activeze în calitate de pictor- restaurator , manifestîndu-se ca unul dintre cei mai buni pictori- restauratori din spațiul ex-sovietic ;1957 – 1972 lucrează restauratoare de tablouri la Muzeul de arte plastice , orașul Chîșinău ;din 1958 Membră a Uniunii artiștilor plastici din RSSM și a fostei URSS; din 1960 Participă la mai multe tabere de creație peste hotarele țării ;din 1965 face parte din conducera Uniunii artiștilor plastici din R S S Moldova ;din 1968 călătorește prin numeroase țări (Armenia, România, Extremul

Moldova, 1994 consultant superior în Departamentul Analiză și Opinie Publică în Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Federația Generală a Sindicatelor din RM(1997-199), consultant la programul național.

BIVOL VASILE

(17.XII. 1936, Mîndrești)

Clarinetist. Studii la Școala medie de muzică Ștefan Neaga (1951-1955) și la Conservatorul G. Muzicescu (1955-1961) din Chîșinău cu Vasili P. Povzun (clarinet). Clarinetist în Orchestra Radio (1957-1959) și în Orchestra simfonică a Filarmonicii din Chîșinău (1959-1971); profesor de clarinet la Școala medie de muzică Ștefan Neaga (din 1971). A cîntat sub bagheta dirijorilor: B. Bakala, T. Gurtovoi, B. Dvarionas, I. Ostrovski, B. Milutin, N. Rahlin,, F. Gallini,K. Eliasberg, D. Tomsici, L. Hudolei, Gr. Sramko ș.a.

BÎRCĂ GHEORGHE

(1.X.1929-23.V.1967 Telenеști)

Scriitor a scris proză umoristică oralizant-crengiană, în care surprinde situații comice ale satului basarabean narate cu multă însuflițire și dar de povestitor.S-a născut în satul Vadu-Leca , unde a absolvit ciclul primar de școală, după care pleacă la Iași la Seminarul Reologic, fără al

absolvise refugiază la București, unde trece o școală a vieții lucrând prin diferite locuri temporare. Revine la baștină în 1947 și se înmatriculează la Școala de Medicină din Orhei, după absolvire lucrează felcer în satul Bănești. Scrie articole și povestiri la diferite publicații: tineretul Moldovei, Chipăruș, Moldova Socialistă, Glasuri literare, etc. În 1967 apare culegerea de povestiri După însurătoare, tirajul căreia este realizat într-o zi. Moare prematur, la 38 de ani. Manuscrisele și lucrările neterminate se păstrează la Muzeul de Literatură din Chișinău.

bibliografie:

G. Bîrcă. După însurătoare.

Axente N. Blanosvchi

S-a născut în 1943. Între 1946-1952 studiază la școala medie din orașul Telenеști. În continuare își urmează studiile la Facultatea de limbă și literatură română a Universității de Stat din Moldova. În 1957 este repartizat la ziarul Tânărul Leninist unde activează ca secretar responsabil. În anul următor este angajat ca șef de secție la ziarul Moldova socialistă. În anii 1962-1963 este redactor șef-adjunct la ziarul Tinerimea Moldovei. După absolvirea școlii superioare de partid de pe lângă comitetul central al Partidului Comunist din URSS (1965) exercită funcția de redactor șef al ziarului Tinerimea Moldovei.

Istoric, dr. hab. în istorie, profesor universitar la ULIM. A absolvit școala din satul de baștină cu medalia de aur, Facultatea de istorie a USM cu diplomă de eminentă. Din 1973 profesor de istorie și științe sociale și Facultatea de Filosofie la Universitatea din Simferopol (Ucraina). Din 1975 – aspirant la Institutul de istorie a URSS și AȘ a URSS, specialitatea Istoria Patriei. A susținut teza de dr. în istorie la Moscova cu tema Participarea maselor din RSSM la administrare. Între 1979-1987 cercetător științific la AȘ RM, drept, din 1991 șef al secției prognozarea evoluției relațiilor interetnice a ISSP din Moldova. 1991-1995- șef al Arhivei Naționale. A editat primul manual Arhivistică. În 1992 susține teza de dr. hab. în istorie cu tema Analiza comparativă a sistemelor de administrare în Moldova 1917-1940 la Academia Administrării de Stat din Moscova. În 1995 -1999 decan al Facultății Relații Internaționale a Academiei de Administrare Politică de pe lângă Guvernul RM. Din 1999- director al Departamentului Științe economice la ULIN. A avizat cca 50 de teze de doctorat și de doctor habilitat în istorie. Publică peste 150 lucrări științifice, printre care : Arhivistica, 1997, Istoria diplomației, 1997, Istoria administrării publice din Moldova, 1999 în colab., Istoria Românilor : Basarabia și Transnistria (1912-1993), 1993. Distincții: Colaborator Emerit al AAP pe lângă Guvernul RM (1997), Lauriat al Premiului Academiei Române economist Teodosie Sîrbu

Corneti(din1992), lector la Universitatea Mihai Viteazul (1992-1994), în lectoratele Universității Populare Olteniași Cenaclului Compozitorilor Craiova, cursuri pentru perfecționarea dirijorilor amatori din județele Dolj, Olt, Vâlcea. A avut turnee în țară și peste hotarele ei (Bulgaria, Iugoslavia, Franța, Spania, Macedonia, Italia). Are peste 1000 de concerte, lecții și prelegeri educative pentru elevi. *Distincții*: peste treizeci de titluri de laureat pe țară, Premii- *Ciprian Porumbescu, D.G.Chiriac, Ion Vidu, ordinele-Meritul Cultural, clasa a V, Steaua RSR, clasa IV.*

RACU NICOLAE

(9.III. 1945, Zgărdești)

Dirijor, profesor. *Studii*: Liceul Frații Buzești, Conservatorul Coornetti, Școala Populară de Artă (Craiova), Conservatorul Ciprian Porumbescu. *Activitate*: dirijor- profesor la Liceul de Muzică G.Enescu, șeful Catedrei Ansamblului, dirijor ,profesor la Școala Superioară de Muzică Militară din București. A susținut peste o mie de concerte, a dirijat toate filarmonicile din România. *Distincții*: peste 25 premii naționale și titluri de laureat, inclusiv Marele Premiu *Struna de Aur* (Polonia, 1987), *Om al Anului 1996* (Londra).

ROMAN ALEXANDRU

(1955 Pistrueni)

Din 1972 lucrează la Radioteleviziune: un timp este șef al redacției principale a emisiunii pentru tineret, adolescenții și copii (1972-1975), iar mai apoi-instructor al sectorului pentru radio și televiziune al Comitetului Central al PCM.

În 1977 devine redactor șef al editurii „Cartea Moldovenească”, iar în 1981-redactor șef adjunct al Literatura și arta. Grație inclusiv a activității sale, tirajul ziarului Literatura și arta crește de la 12500 exemplare în 1981 pînă 180 mii în 1992 cînd se pensionează și revine în Budăi.

A tradus din alte limbi zeci de cărți. Este autorul a mai multe volume cu versuri (Sub geana codrului,1985;Dealul cornului,1976;Aroma gliei,1979;LA vatra soarelui,1982),a ghidului turistic Telenesti(1987),publicat în limbile română, rusă și engleză, a culegerii de documente Diplomația cotropitorilor. Repercusiunile ei asupra Basarabiei și Bucovinei de Nord (1992).

DEMIAN M.DRĂGAN

S-a născut la 26 noiembrie 1957.Absolvește școala medie din Budăi cu medalie de aur(1957).A absolvit Facultatea de Biologie a Universității de Stata din Moldova (1981).Între 1983-1985 face doctoratul la Centrul de biofizică din orașul Pușcino a Acadimiei de Științe a Uniunii Sovietice. Între 1986-1991 activează în cadrul executivului orșului Chișinău în calitate de șef de secție.În 1992 împreună cu frații săi crează compania DVD, transformată în 1994 în SRL“Clasicvin” unde

îndeplinește funcția de director general. Compania este specializată în exportarea vinurilor în Țările Baltice și Federația Rusă.

BLANOVSCHI ANDREI

(14 august 1929, s. Budăi)

Conferențiar universitar, doctor în științe economice. Studii: Școala superioară de partid
Activitate profesională: profesor la școala primară din satul Crăsnășeni, activează în permanență avansînd ca șef de secție, șef adjunct, prim secretar al Comitetului Raional Telenești al Comsomolului, președinte de colhoz în Budăi.

BLANOVSCHI AXENTIE

(14 februarie 1934, s. Budăi)

Ziarist, publicist, traducător. *Studii:* Școala medie Telenești (1946-1952), facultatea de limbă și literatură română a Universității de Stat din Chișinău (1957), facultatea de jurnalism a Școlii superioare de partid din Moscova (1965).
A lucrat la publicațiile *Tînărul leninist* (1957), *Moldova Socialistă* (1958), *Moldova Socialistă, Tinerimea Moldovei* (1962-1963), *Literatura și arta*, ocupînd posturi de lucrător literar, șef de secție, secretar responsabil, redactor șef adjunct, redactor șef. Redactor șef la Comitetul de Teleradiodifuziune (1972-1975), angajat al CC al

PURICE VASILE (1961 -1992, Telenești)

Militar, plutonier adjutant de poliție. După satisfacerea serviciului militar în termen se încadrează în rîndurile poliției naționale, fiind: inspector, inspector al serviciului de patrulă și santinelă, serviciului de gardă. În timpul Războiului din Moldova(1991-1992), la 30 martie 1992 cade în prizonierat la separatiști. Este chinuit în mod bestial de către gardiști și împușcat pe malul Nistrului, apoi aruncat în apele rîului. Pentru vitejie, eroism și spirit de sacrificiu, manifestat în timpul luptelor pentru integrarea teritorială a Republicii Moldova, este decorat cu ordinul Ștefan cel Mare, post-mortem. Este înmormîntat la baștină.

RACU ALEXANDRU

(19.I.1937, Zgărdești)

Compozitor, muzicolog, maestru de cor, profesor de muzică, Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.etc.
Studii: Liceul Teoretic Frații Buzești din Craiova, Școala populară de arte (vioară, pian, dirijat), Conservatorul de muzică Ciprian Porumbescu.
Activitate: redactor muzical la Studioul teritorial Craiova, profesor la Liceul de Artă din Craiova (1962), profesor la Școala Populară de Artă

PROCA DECEBAL

(17.VIII.1941 – 15.VI.2003, Zgărdești)

Comandant al secției de tropile. A absolvit Școala Superioară a Marinei Subacvatice în numele Comsomolului Leninist din orașul Leningrad. Și-a făcut serviciul militar în flota submarină sovietică din Oceanul Pacific. A activat pe flotila submarină atomică din orașul Severomorsk -7. A participat la numeroase expediții autonome de lungă durată și la diferite adâncimi în calitate de comandant al secției de tropili. A fost decorat cu distincții militare speciale, cu medalii și ordine de luptă.

PROCA PAVEL

(1.IV.1947, Zgărdești)

Critic Teatral. *Studii*: Universitatea de Stat din Moldova (1970). Din 1972 activează la Teatrul Național Vasile Alecsandri din Bălți, de la secretar pînă la director artistic. În 1983- 1990 autor al Laboratorului de critică teatrală din Moscova. A colaborat cu publicațiile: *Literatura și arta*, *Jurnal de Chișinău*, *Flux*, *Timpul*, *Basarabia*, *Săptămîna*, *Masca*. A participat la scrierea enciclopediei *Literatura și Arta Moldovei*. A tradus peste 25 de piese din dramaturgia clasică contemporană. *Distincții*: *Criticul anului*, titlu *Maestru în Artă* (1991).

PCM, redactor șef la editura *Cartea Moldovenească* (din1977), redactor șef al săptămînalului *Literatura și arta* (1981-1992) A publicat patru culegeri de poezie, *Sub geana codrului* (1958), *Dealul cornului* (1976), *Aromagliei* (1979); *La vatra soarelui* (1982) fiind totodată prezent în mai multe antologii cu piese din acest gen literar.

Este autorul cărții de proză documentară *Telenești* (1987) și a culegerii de documente *Diplomația cotropitorilor* (1992). A tradus versuri și proză din diferiți autori: ruși ,beloruși, ucraineni, georgieni, bulgari, mongoli,etc., munca aceasta constituind în genere peste 20 de apariții editoriale.

BOESCU PAUL

(8.VII.1915, comuna Sărăteni)

Militar, sublocotinent în cadrul Regimentului 6 Roșiori Purtat. Participant activ în cel de-al doilea Război Mondial în cadrul Armatei Romîne. S-a evedențiat pe cîmpul de luptă.

Distincții: prin înaltul Decret Regal nr. 2827 din 1942 este distins cu ordinul *Steaua României* cu spade cl a V-a și Panglică de *Virtute Militară*; prin Ordinul de Zi nr. 210 (pe Regimentul 6 Roșiori Purtat) ordinul *Coroana României cu Spade*, cl. A V-a și Panglică de *Virtute Militară*.

BUJNIȚĂ TEODOSIE

(15.VIII. 1881, comuna Negureni)

Agricultor, industriaș. Delegat în Sfatul Țării, înaintat de către Comitetul Executiv Regional al Delegaților Țărani, comitet al cărui președinte a fost. Deputat în Sfatul Țării de la 27.XI.1917 pînă la 28.XII.1917, cînd i s-a retras mandatul. A ocupat diferite posturi, îndeplinind diferite funcții: ajutor de comisar de Orhei, ajutor de subprefect (pretor) la Telenești și Criuleni ș.a. A organizat o bancă populară și o cooperativă de consum în comuna Negureni. *Distincții:* medaliile *Regele Ferdinand I, Meritul cultural pentru construcții școlare, Serviciul credincios.*

BUTNARU LEO

(5 . I. 1949, comuna Negureni)

Licențiat în jurnalistică și filologie al Universității de Stat din Chișinău (1967–1972). A activat în presa periodică, de la redactor la redactor-șef: „Tinerimea Moldovei”, „Literatura și arta”, „Moldova”. A deținut funcțiile de vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1990–1993) și Președinte al Filialei Chișinău a Uniunii Scriitorilor din România (1997–2005). A debutat cu placheta de versuri *Aripă în lumină* (1976), urmată de alte peste patruzeci de volume

pentru Cultură Fizică și Sport; președinte al Asociației Sportive Colhoynicul din Moldova(1969-1977). Între anii 1977-1986 – președinte al Asociației Sportive a Sindicatelor Moldova. În 1986-1990 – profesor la Tehnicumul de Telecomunicații și Tehnicumul de Educație Fizică, director general al Departamentului Tineret și Sport (1991-1992), viceministru la Ministerul Tineretului și Sportului din Moldova(1992-1994), secretar general al Comitetului Național Olmpic din Moldova. *Distincții:* medalia Pentru merite în muncă (1975); ordinul Insigna de onoare (1980); Ordinul Republicii (1992).

POSTOLACHE GHENADIE

(2.IV. 1964, Telenești)

Scriitor. A absolvit facultatea de Jurnalistică a USM. Debut editorial cu volumul „*Nike*” în 1989 la editura „Literatura artistică”. În 1992 la editura „Axul-Z”, apare a doua carte de poezii „*Isaia*”, în 1995 la editura „Universul” apare a III plachetă de versuri „*Rafail*”, în 1998 la editura „Cartier” apare volumul de proză scurtă „*Sezonul cerșetorilor*”, 2000 tot la aceeași editură romanul „*Rondul*”, 2003 la editura „Dacia -Kluj” romanul „*Cavaleri și paharnici*”, în 2006 romanul de proză scurtă „*Coffe- house*”. *Distincții:* 1998- *Premiul Uniunii Scriitorilor* din Republica Moldova; 2000- *Premiul Salonului Internațional de Carte „Chișinău -2000”*

la Uniunea raională Telenеști, iar între 1973-1976 *vicepreședinte* al Asociației de comerț Sărăteni, Telenеști., apoi președinte al consiliului Uniunii raionale de comerț Telenеști (1977-1981), *șef al direcției republicane* a Uniunii de consum din Moldova (1981-1984), *director al Agenției de reclamă și publicitate Soiuztorgreclama*, în cadrul Ministerului de comerț al URSS (1984-1987), *director* la Baza Republicană Angrocultcom (1987-1990), *viceministru* al Comerțului din R Moldova (1990-1992), din 1992 *director general* al SA Moldreclama. Autor al cărții *Marketingul în economia de piață* și coautor al *dicționarului de termeni economici, financiari și comerciali. Decorații și distincții: medalia Pentru merite în muncă* (1981), *medalia de argint* a Ministerului Comerțului și Industriei al Republicii Bulgaria pentru merite în publicitate (1987), titlul *Eminent al comerțului* din R Moldova (1990), *Businessmanul anului* (1966, 2000, 2002, 2004), distincția *Steaua de diamant* a Institutului de Marketing din Mexic (2003), distincția *Ochiul de diamant* din Geneva (2004).

POPOVICI GRIGORE

(11.IX. 1936, Jîntăreni)

Sportiv. Absolvent al Institutului Pedagogic Ion Creangă, obținînd specialitatea profesor de Educație Fizică și Biologie (1960). Activează ca instructor la DSO Colhoznicul, Consiliul Republican

de poezie, proză, eseuri, interviuri și traduceri apărute la edituri din Chișinău, Iași, București, Alba Iulia, Cluj, Timișoara, Nădlac, Madrid, precum și antologiile: *Iluzia necesară* (Ed. Eminescu, 1998); *Altul, același* (Ed. Litera Internațional, 2003); *În caz de pericol* (Ed. Junimea, 2004) și câteva cărți pentru copii. Preocupat de avangardismul european și cel rus, a tradus cărți de Velimir Hlebnikov, Aleksei Krucionâh, Igor Bahterev, Ian Satunovski, Ghennadi Ayghi, Veaceslav Kuprianov. A elaborat antologia de poezie universală, precum și antologia „*Avangarda rusă*”. Distincții : mai multe Premii ale Uniunii Scriitorilor din Moldova, *Premiul Uniunii Scriitorilor din România* (1998) și *Premiul Național al Republicii Moldova* (2002)

BUZDUGAN ION

(9.III.1887- 24.I.1967, comuna Brînzenii Vechi)

Talentat publicist, poet și traducător, deputat în Sfatul Țării, ministru adjunct al Departamentului Agricultură. Și-a făcut studiile agricole la Moghilău, apoi la Seminarul Pedagogic din Camenița, și mai târziu cursurile juridice la Universitatea Liberă de litere și Drept din Moscova.

În cadrul mișcării naționale din Basarabia în anii 1917-1918 s-a manifestat ca un luptător

deosebit de curajos și perseverent, dedat cu trup și suflet cauzei sfinte.

În 1917, fiind sublocotenent în armata rusă ca interpret, pe lângă Statul Major rus pe frontul român, s-a împrietenit cu Nicolae Iorga, Octavian Goga, Mihail Sadiveanu, Onisifor Ghibu, Nichifor Crainic. Participant activ la Congresul Învățătorilor din Basarabia (11-13.IV.1917), prezintă referatul „Către Învățătorii Basarabiei cu prilejul adunării lor la Chișinău”, publicat în *Cuvînt Moldovenesc* și în formă de foi volante (500), distribuite participanților la congres.

În calitate sa de secretar al Sfatului Țării (1931-1932), el a semnat documente de importanță istorică, elaborate în perioada respectivă de către acest organ.

Ca publicist s-a evidențiat încă în anii dominației țariste, colaborînd din 1913 (alături de Al.Mateevici, Ion pelivan, Daniel Ciuglea, Vasile Harea, Tudose Roman, Gh.Madan, etc.) la prima revistă Românească din Basarabia *Cuvînt moldovenesc*, iar din 1914 și la ziarul cu același nume. A semnat numeroasele sale articole critice, eseuri apărute în aceste două publicații periodice și cu pseudonimile : Mică Romans, Ion Cîmpeanu, I.Dumbrăveanu, I.Cogîlnic.A mai colaborat la publicațiile periodice: *Ardealul* (1917-1918), *România Nouă*, *Viața Basarabiei*(1932-1940), *„Luceafărul”* (1919-1920), *„Moldova de la Nistru”* (1920-1922), *Renașterea Moldovei* (1920-1921), *Sburătorul* (1919-1921;1926-1927),

din Republica Moldova. *Expoziții personale*: Palatul Tineretului (Chișinău, 1974); Sărăteni, Telenești, Chișinău (1974-1976), Orhei, Chișinău (1975), Chilia veche, Harcov, Ucraina (1978-1980); Cernăuți, Iaremcea, Slatina, Mukacevo, Ujgorod, Uctaina (1982-1989); toate expozițiile Republicane și la Saloanele Moldovei (1993-2000); Sala de expoziții Constantin Brîncuși, Parlamentul României, București cu 50 de lucrări (2000). *Galerii și colecții particulare*: Napoli, Italia; Atena, Grecia; Malta, Istanbul, Turcia; Barselona, Spania (1992-1994); Detroit, SUA; Praga, Cehia; Lion, Franța; Budapesta, Ungaria; Moscova, Rusia; Kiev, Ucraina; Beijing, China (1994-1999). *Artă monumentală*: Pictură în Ulei la bisericile din: Copanca, Apsa de Jos, Biserica Albă, Ucraina (1987-1993); Pictură în ulei la lăcașurile sfinte din Lipcani, Pererîta, Bălășinești, Oxentea, Republica Moldova; Proiectează și ambientează satului din Cobîlnea, Șoldănești, Telenești, Ignăței, Sărăteni, Republica Moldova.

POPOVICI DUMITRU

(1950, Sărătenii Vechi)

Economist. În 1968 a absolvit Colegiul de Comerț din Chișinău, iar în 1977 Institutul de Comerț din Moscova. În 1968-1969 a fost *vicepreședinte* al Asociației de Comerț din Căzănești, Telenești. Între 1971-1973 este *economist și instructor* în organizarea comerțului

din Chișinău. Este numit în fruntea comitetului de construcție a primului Orfelinat pentru copiii de război. Clădirea cu 2 etaje cuprindea și clase pentru învățatură și capela.

Orfelinatul era susținut de preoțime și Orfelinatul era susținut de preoțime și îngrijit de maicile de la mănăstirile din Arhiepiscopie. La 52 de ani și-a continuat studiile, obținând licență în teologie, în 1930. E profesor de religie la Școala Normală de fete, unde a predat pînă la pensionare.

POPESCU LAURENȚIU

(8.V.1970, Verejeni)

Artist. Profesor de muzică. A absolvit școala medie din satul natal în 1985, apoi Colegiul de Muzică Ștefan Neaga, la facultatea Instrumente populare. În 1993 a absolvit Academia de Muzică. Din 2000 solist principal al formației Savana.

POPESCU LEONID

(1953, Sărătenii Vechi)

Pictor, publicist, grafician. *Studii*: Școala de Arte Plastice pentru copii din Orhei, Colegiul de Arte Plastice I.Repin, Institutul de Artă Industrială Harcov, Ucraina. Din 1996 membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Membru al Asociației Internaționale a Artiștilor Plastici UNESCO. Din 1977 membru al Uniunii Jurnaliștilor

Soarele(1921-1923), *Cuget Moldovenesc* (1932-1942), etc.

Ca poet Ion Buzdugan e debutat editorial în anii 1922 la București cu volumul *Miresme din stepă* (București, editura Casei scoalelor, 184 pagini), după ce în 1921 tipărește la Chișinău o valoroasă *Culegere de cîntece* din Basarabia, 1906-1916-1921 (Chișinău, Tipografia Societății Luceafărul, 200 pagini), carte în care a inclus numeroase cîntece basarabene vechi, adunate pe parcursul anilor cu ocazia aflării sale în diferite sate din provincia. Au urmat alte volume interesante de versuri, inclusiv cel intitulat sugestiv *Păstori de Timpuri*, *Poeme* (București, Editura casei Școalelor, 1937, 109 pagini), care a constituit un eveniment cu totul deosebit în viața sa, precum și partea a doua a amintitelor culegeri de cîntece *Cîntece din Basarabia* (București, 64 pagini).

Evident autorul a publicat foarte multe poezii originale sau cicluri de poezii și în ziarele și revistele la care a colaborat, îndeseobi în revista *Viața Basarabiei*, condusă de Pan Halipa, 1934 nr.1; *Semănătorul* -Viața Basarabiei, 1934 nr. 3; *Magna Maternă* Viața Basarabiei, 1934 nr. 4; *Toamna în Podgori* -Viața Basarabiei, 1939;nr. 78, etc.

Vorbind cu multă căldură despre poeziile poetului apărute încă în ziarul și revista „Cuvînt Moldovenesc”, Pan Halipa scria într-un articol de-al său din *Viața Basarabiei* că acestea erau niște poezii sonore și pline de maestate, punct de vedere împărtășit întru totul și de către un alt om

de litere Nicolaie Gane, care (de asemenea într-un eseu publicat în revista „Viața Basarabiei”) remarca următoarele: „Dl. Buzdugan mînuiește un vers viu plin de sonoritate. El respectă regulile poeziei clasice, creînd multă armonie”.

La fel Ion Buzdugan s-a manifestat ca trudăcător de forță. A tradus mai mult din scriitorii și poeții ruși, în special din Lermontov, Pușchin, spre exemplu fragmente întregi din poemul lui Pușchin „Țigani” el a publicat în românește încă la începutul perioadei interbelice.

CASIAN ION

(7.VII.1950, Zgărdești)

Inginer constructor, doctor în științe tehnice. A absolvit Universitatea Tehnică din Chișinău. A lucrat ca inginer la uzina Lenin din Bălți, la Institutul de perfecționare a cadrelor , la filiala unională *Soiuz EVM* complex din Chișinău, inginer șef apoi director al Uzinei de computere Complex (1988-1992), Ministru al Informaticii, Informației și Telecomunicații. Din 1998 activează în compania Ericson.

CATELLI EMANOIL

(25.I.1883- 18.II.1943, comuna Zgărdești)

Președinte al Comitetului Național Moldovenesc din Odesa (1917), director general al

PERJU, GHEORGHE

(Negureni)

Scriitor, maior în retragere al Armatei Române. Studii: Școala normală, Orhei, 1928; Școala militară ofițeri rezervă Bacău, 1933, cu gradul de sublocotenent, Facultatea de Economie a Universității din București, 1947. Între 1934-1944 director La școala din Negureni. În timpul războului a luat parte la luptele de la Orhei. Actualmente locuiește în București. Morozeni- Vîprova- Puțuntei. A activat ca profesor de matematică pînă în 1971. Actualmente locuiește în București.

PETROVICI, TEODOR

(1877, Teleneștii-Vechi)

Parohul Bisericii Ciuflea din Chișinău Studii: școala de la Mănăstirea Hîrbovîț, Seminarul teologic (1894). În 1899 este Transferat la biseica din Corjova, jud. Tighina. A început construcția școlii primare pentru fete, a organizat primul cor de cîntece bisericești și laice, a înființat o cooperativă sătească, răscumpărînd de la moșierul Nazarov peste 1000 desetine de pămînt. A deschis prima Găinărie sătească. Din 1915 e preot la biserica Ciuflea

Sportiv, maestru al sportului de categorie internațională. Practică judo-ul de la 15 ani cu antrenorul Chenadi Meleşchevici. Mai întâi a devenit campion al orașului Penza din Rusia, în 1990, apoi în același an campion al zonei centrale din Federația Rusă. În anii 1991-1992 cucerește cupa Rusiei, iar 1993 devine campion al Federației Ruse. Un an mai târziu participă, în componența Federației Ruse, la Campionatul Mondial din Egipt, unde se învrednicește de un premiu special. Anul 1997 îi aduce medalia de aur și titlul de campion al Rusiei. Șase ani studiază arta marțială la Hong Kong, într-o mănăstire, alături de alți câțiva mari luptători din Europa, America și Asia. În septembrie deschide prima școală de arte marțiale din Moldova *Școala Șoltoianu*.

PANFILOV, TAISIA
(21.I.1934, Jîntăreni)

Pedagog. A absolvit: Școala Pedagogică din Orhei, 1953, Facultatea de Litere a USM, 1961. În 1953-1964 a activat ca profesoară la Șişcani, Jîntăreni și Chișinău. Din 1989 –conferențiar La Conservatorul G. Musicescu.

Distincții: *Drapelul Roșu de Muncă, Învățător Emerit din Republica Moldova.*

Agriculturii în Guvernul autonom al Basarabiei. Absolvent al Școlii Militare din Odesa. Mare activist al cohortelor moldovenești. Unul dintre inițiatorii creării Sfatului Țării. După Unirea Basarabiei cu România a fost numit Director General al Agriculturii în Cuvernul autonom al Basarabiei. A contribuit la elaborarea reformei agrare. Fost prefect de Bălți și Senator în Parlamentul României din partea Partidului Național Liberal. A îngrijit apariția volumului enciclopedic *Cartea noastră* (București, 1936), ediție adresată gospodarilor de la sate. A mai scris *Dicționar ruso-român și româno rus* (Odesa, 1917), *Cine a fost Segiu Gazief – cum a fost ales senator la Bălți?* (Bălți, 1934), *Din trecutul îndepărtat al Basarabiei*. Scurt istoric (Bălți, 1935), *În slujba neamului* (lucrare dedicată lui Ion Pelivan), Bălți, 1936. Este arestat de NCVD din or. Bălți la 5 iulie 1940, întemnițat în penitenciarul din Chișinău, acuzat de activitate antisovietică conform art. 54-13 al Codului penal al URSS. A respins orice învinuire. Fiind întrebat la interogatoriu de ce s-a împotrivit reinstalării puterii sovietice în Basarabia, a răspuns: *Din convingeri politice. Eram convins că puterea sovietică mă va lipsi de toate drepturile... Și în acest moment sînt împotriva dictaturii proletariatului...* În primele zile ale celui de-al doilea război mondial, împreună cu alți deținuți, a fost evacuat în închisoarea nr. 4 din Cistopol, RSS Tatară și supus unui nou interogatoriu. A decedat după mai multe chinuri în lagărul nr. 5 din

Sverdlovsk (18 februarie 1943).. *Distincții: Sf. Vladimir* în grad de cavaler, ordinul *Steaua României* în grad de ofițer, *Coroana României* în grad de comandor și *regele Ferdinand* în grad de ofițer.

CEBOTARI MIHAIL
(7.VII.1962,Bănești)

A absolvit școala primară din Bănești. Își face serviciul militar în RD Germană.După absolvirea Institutului Politehnic „S.Lazo ” la specialitatea mecanică:autobilism și gospodăria auto, se angajează la lucru ca inspector auto la Strășeni unde treptat ajunge pînă la postul de șef al Poliției rutiere Strășeni.În 1996-2000 Studiază la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”. După absolvire deține mai multe posturi și funcții de răspundere:Șeful secție sistematizare a poliției rutiere-la Direcția poliției rutiere a R.M.; Șeful secției circulației rutiere;Șeful adjunct a Direcției Poliției Rutiere a R.M; Șeful Direcției Poliției Rutiere; Șeful Direcției Securității publice a MAI.Șef adjunct a Direcției Generale a poliției ordinii publice; Șeful Direcției Generale a Poliției ordinii Publice. (2006)

CHIȚANIUC (ABABII) TAMARA
(30.I.1951- 2006, comuna Căzănești)

SCURTU MILTIADE
(1932-1971, Zgărdești)

Medic. Absolventul Universității de Medicină „Ion Testițișeanu”, din Chișinău. Din 1960 și pînă la decesul său subit din 1971 activează în calitate de chirurg- cardiolog în una din clinicile de specialitate din Moscova. A deținut titlul de *Doctor în științe medicale*.

ȘCOLNIC SERGHEI
(1961, Telenești)

Pictor. A studiat la școala de pictură din Telenești , fiind unul dintre cei mai buni elevi, pe care a absolvit-o în anul 1972, apoi și-a continuat studiile la Colegiul de Arte Plastice din Chișinău „I. Repin”. Comisia de admitere îi remarcă talentul, înscriindu-l la studii deodată în anul II, își performează abilitățile la Academia de Arte din Sainkt Petersburg.De 11 ani locuște în Franța în or.Paris. Ultima expoziție personală a fost vernisată la Paris. Geniul de pictură care i-a adus slavă este portretul. *Portretul mamei, Autoportret, Congolezul, Portret de femeie, Nud,etc*

ȘOLTOIANU ION
(5.X.1967, Inești)

seminarilor realizate cu invitații de peste hotare:

- Mai 2005-M.Mathe(muzician, profesor de muzică, Bordeaux, Franța)
- Decembrie 2002- L.Goret(sculptor, Profesor de Arte plastice , Paris-13)
- Noiembrie2002-A.Hussenet (Inspector General.Ministerul Educației Republicii Franceze Paris).
- Mai 2002-P.Baque (Plastician, Profesor emerit.Universite Paris I.Pantheon Sorbonne).
- Octombrie2000-E.Friorcout (formator, Antony, Franța).Vasile Cioca profesor universitar (Academia Arte Vizuale, Cluj, România):
- Septembrie1999- P.Baque(Plastician, Profesor emerit.Universite Paris I.Pantheon Sorbonne).Vasile Cioca. Profesor universitar (Academia Arte Vizuale, Cluj, România):o echipă de trei persoane a Asociației Pedagogice de avangarda „G.Tortel”(Paris, Franța):

Octombrie 1998- P.Baque (Plastician, Profesor emerit. Universite Paris I.Pantheon Sorbonne).

Cîntăreață de muzică populară.

Absolventă a Școlii de Muzică *Ștefan Neaga* din Chișinău (1966-1969). Activează ca solistă (1970-1971) în Ansamblul Academic de Stat *Joc* și Capela Academică Corală *Doina*, ca actriță la Teatrul Dramatic Vasile Alecsandri, Bălți (1972-1976); solistă a ansamblului de țigani (1977) și a ansamblului *Mugurel (din 1977)*. În 1993 se învrednicește de Marele Premiu la Concursul Național de Romantă *Crizantema de Argint*.

GHEORGHE CĂLCÎI

Născut la 3 ianuarie 1949 în familia lui Nicolae și Teodora Călcîi din Chițcani.După absolvirea școlii medii Gheorghe Calcîi și-a făcut apariția printre studenții de la institutul Politehnic din Chișinău.Injinerul-economist cu studii superioare Gheorghe Calcîi în 1970 a fost repartizat la fabrica de zahăr din Alexandreni.Pe urmă a trecut să muncească la Fălești, în organizația intercolcolhosnică de construcții.Șase ani a îndeplinit funcția de vicepreședinte a comitetului executiv raional, după care a fost transferat în conducerea de Stat a țării, unde timp de 80 ani a lucrat ca instructor superior, consultant principal consilier de prim-viceprim ministru pe probleme economice.

În anul 1994 i sa încredințat să fondeze la Chișinău piața de capital a fost numit

vicepreședinte al Comisiei de Stat pentru Piața Hîrtilor de Valoare.

A ținut lecții la Catedra „Băncile și bursele de valori” a Academiei de Studii Economice.În 2003, Gheorghe Calcîi a fost ales președinte al Asociației Băncilor din R.Moldova.

E căsătorit.Soția Valentina.Are doi copii Corneliu și Igor.Ambii au obținut Cunoștințe profunde la Academia de Studii Economice.Ambii sunt căsătoriți.

După o boală grea și îndelungată, renumitul economist bancar Gheorghe Calcîi în anul 2004 a decedat.

Gheorghe Călcîi s-a remarcat ca autoritate distinsă a comunității economice din Moldova.Profesionalist de înaltă calitate Gheorghe Călcîi a stat la baza Creării pieții valorilor mobiliare autohtone.Activitatea sa energică și rodnică a determinat apariția modelului infracstructural actual, a impulsionat evoluția și ascensiunea pieței valorilor mobiliare.

CIOBANU ION CONSTANTIN

(27.X.1927-19.I.2001, comuna Budăi)

Scriitor. Și-a făcut studiile la școala pedagogică din Orhei, Școala Centrală Comsomolistă de pe lîngă CC al ULCT din URSS (1951)și cursurile literare superioare de pe lîngă Institutul de literatură „M. Gorki din Moscova (1959) A fost profesor, secretar și președinte al

implimentarea programului (Elemente de design și arta populară decorativă aplicată), UPS I.Creangă, 1995.

7. Crearea Școlii de Înalte Studii(concept, regulament, plan de studii, programe analitice, susținerea tezelor de Master), Institutul Relații Intenaționale Perspectiva,2004.

Alte activități de voluntariat:

- 2002-prezent:Responsabil Departament Cultura/Educație, Asociația de Cooperare franco-moldava MOCAPI (reprezentant la Chișinău).
- 2000-prezent:Cofondator și membru al Centrului de Resurse Academice.IRI Perspectiva.
- 1999-Organizarea Noii Școli de Vară pentru copi, IRI Perspectiva.
- 1998 (noiembrie):Organizarea manifestării culturale „Festival automnal” (vernisaaj de lucrari artistice plastice, cu participare artiștilor profesioniști, scriitorilor și interpreților de muzică Folk), UPS I.Creangă.
- 1998-prezent-Director al Proiectului internațional Arta și pedagogie-organizare, traduceri din limba franceză, monitorizarea în presă și la televiziunea a lucrărilor în cadrul conferințelor, meselor rotunde,

1986:Învățător de Arte Plastice, Muncă și Desen Liniar-Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” Chișinău, Republica Moldova.

1992:Docotr în Pedagogie-Academia Științe Pedagogice. Institutul Educație Estetică Moskova, Rusia.

1999:Conferințiar universitar-Catedra Educație Estetică,Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.Chișinău, Republica Moldova.

2006:Doctor în arte-Universite Paris I.Panthon Sorbonne Paris, France.

Situația profesională actuală:

1. Șef Catedra Educație Artistică și Tehnologică, Institutul de Științe ale Educației, Chișinău, R.Moldova.
2. Activitate prin cumul-Conferințiar Universitar(Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”:Institutul Relații Internaționale „Perspectiva”).
3. Activități de organizare și promovare a noilor concepte educaționale în arte și cultură:
4. Aplicarea unui concept educațional în domeniul studiului culturii populare prin implimentarea programului „Valentele folclorului plastic”, UPS Ion Creangă,1992
5. Crearea unei noi specializări universitare:Învățământ primar și Arte plastice (concept, plan de studii, programe analitice, finalități), UPS Ion Creangă,1994.
6. Aplicarea unui nou concept educațional în domeniul educației artistice plastice prin

Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor (1961-1965, 1987-1990). Publică din anul 1952. Cartea de debut e romanul *Codri*. A mai publicat romanele *Podurile* (1968), *Cucoara* (1970), *Podgoreni* (1982), *Voci pe oglinda apei* (1981). Este cunoscut și ca publicist. Distincții: *Scriitor al Poporului din RSSM*.

CORDINEANU AURICA

(1969, Chițcani)

Interpretră de muzică ușoară. A absolvit școala medie din sat. În 1996 împreună cu fratele Valeriu organizează formația „Cristal”. În ultimii 7 ani au pus în circuit 6 albume cu melodiile compuse de Valeriu și interpretate în duet cu fratele, cu o mare priză la ascultător.

CORDINEANU VALERIU

(1971-3.iv.1992, Chițcani)

Militar, plutonier, adjutant de poliție. Absolvent al școlii din localitate, serviciul militar în rândurile poliției Republicii Moldova. Din 3 martie 1992 participă la operațiile militare contra separatiștilor transnistrieni. La 3 aprilie automobilul în care urma spre pozițiile de luptă, împreună cu 5 camarazi, a fost atacat și înconjurat în satul Gâsca. Eroii poliției s-au apărat pînă la ultima suflare. Separatiștii au incendiat

automobilul, care i-a mistuit în flăcări pe cei cinci colaboratori de poliție. *Distincții*: Cavaler al ordinului *Ștefan cel Mare* (post- mortem).

CORDINEANU VALERIU

(1965, Chițcani)

Compozitor, interpret de muzică ușoară. După absolvirea școlii din sat își continuă studiile la colegiul muzical „Ștefan Neaga”, pe care le întrerupe pe doi ani pentru a efectua serviciul militar. După revenire este invitat ca solist în formația artistică „*Legenda*”. Fondează formația „*Colinda*”, împreună cu M.Guțu și A. Roșcovan. În 1996 împreună cu sora Aurica organizează formația „*Cristal*”. În ultimii 7 ani au pus în circuit 6 albume cu melodiile compuse de Valeriu cu o mare priză la ascultător.

COTUNĂ VASILE

(1954, Chiștelnița)

Doctor în agricultură. Absolvent al școlii medii din sat. Studii: Institutul Agricol din Chișinău. A activat pe tărîmul științific, colaborator la Institutul de Cercetări Științifice din Cahul. Cîțiva ani a activat ca prim vicepreședinte al Comitetului Executiv Cahul. În 2003 Președintele Comisiei Parlamentare pentru Economie, Industrie și Privatizare a Parlamentului Republicii Moldova.

rachete *Cosmos* și *Zenit*, contribuind astfel la crearea parității militare atomice dintre cele două mari supraputeri de atunci URSS și SUA. În 1995 revine în Moldova. Pînă în 2000 activează ca șef de laborator la Catedra tehnologiilor Informaționale a Universității Tehnice din Moldova.

ROBU MAIA

Studii de bază:

1969-1977:Școala medie Inești, r.Telenești

1973-1977:Studii la școala muzicală, studii la școala de arte plastice, Telenești

1977-1981:Liceul Republican „I.E.Repin” (actual-„A Plamădeala”) Chișinău, Republica Moldova.

1981-1986:Univirsitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.Facultatea Arte Plastice Chișinău, Republica Moldova.

1988-1992:Studii doctorale, Institutul de educație Artistică, Academia de Științe Pedagogice, Moskova, Rusia.

1998-2002:Studii doctorale, Universitate Paris I,Pantheon Sorbonne,Facultatea Arte și Științele, Paris,Franța.

Diplome:

1981:Învățător de Arte Plastice și Desen Liniar-Liceul Republican „I.E.Repin”Chișinău, Republica Moldova.

PAVLENCOVA-ROTARU ELENA

(2.V.1967, Vadu-Leca)

Maestru în sport de categorie internațională la box, sport pe care îl practică mai bine de 15 ani. Din motivul că boxul feminin nu este practicat în Moldova, Locuiește și se antrenează în Federația Rusă, dar pe arenele internaționale evoluează sub drapelul Republicii Moldova. La categoria de greutate (60 kg) este dublă campioană a Federației Ruse, medaliată cu argint la ediția a treia a Cupei Europei (2001) și de două ori medaliată cu bronz la Cupa Europei (1999, 2000). În prezent este arbitru de categorie internațională.

POTLOG GRIGORE

(12.II,1934, Zgărdești)

Constructor de rachete. După decesul prematur al părinților, în 1947, este trimis la o casă de copii din satul Vadu-lui-Vlad. În 1949 absolvește 5 clase la școala medie din satul Chișcăreni și, ca eminent, este transferat la Școala medie de băieți nr. 4 din Chișinău. Din 1954 studiază la Institutul de aviație din Moscova. După absolvire, în perioada anilor 1960-1995, activează în cadrul unei întreprinderi militare secrete din Dnepropetrovsk. A participat la proiectarea și experimentarea celor mai avansate modele sovietice de rachete balistice intercontinentale SS-18, *Satana*, SS-22, SS-24 și a purtătoarelor de

COȚOFAN NICOLAE

(21.X.1939, Ordășei)

Pictor. A absolvit Școala de Arte Plastice din Chișinău (1957-1962) Din 1968 membru al Uniunii artiștilor plastici din Moldova și președinte a fondului plasticienilor din Republica Moldova (18 ani). Lucrările i se păstrează în colecțiile: *Muzeului Național de Arte Plastice din Republica Moldova*, *Muzeului de Etnografie*, *Muzeului Internațional de ceramică din Ungaria*, în *Muzeele din Moscova*, *Franța*.

CRUȘEVAN-FLORESCU OLGA

(5.VI.1896-1975, Pistruieni)

Scriitoare și traducătoare, născută în satul Pistruieni la 5 iunie 1896, în familia boierului Ivan Crușevan. Mama a decedat la naștere și de educația fetei s-a ocupat tatăl. Genealogia familiei Crușevan reprezintă un arbore nu mare, dar viguros și bogat în personalități: Pavel Crușevan a fost publicist, Eugenia Crușevan a fost prima femeie avocat din Basarabia, un alt Pavel Crușevan a fost erou în cel de-al doilea război mondial. Un alt ram al familiei era legat cu familia lui Serghei Lazo. A învățat la Gimnaziul de Fete din Odesa « Mariynsc », unde în anul 1913 absolvește cursul special, apoi mai studiază un an cursul aprofundat de limbă rusă și franceză. După aceasta se înscrie la Cursurile superioare pentru femei. Primele preocupări literare ale Olgăi

Crușevan țin de perioada aflării la Odesa. Poseda 11 limbi străine. A fost membră a *Institutului Francez de Înalte Studii*, membră a *Asociației Slaviștilor din România*.

Revista „Viața Basarabiei” publică masiv opera ei în perioada 1940-1942. Revista „Pagini Basarabene” tipărită la Chișinău în 1936, aproape în fiecare număr publică una din poeziile poetei. Fiind o aristocrată rafinată se publica selectiv și numai la publicații de prestigiu: *Universul literar*, *Gîndirea*, etc. A tradus în franceză din Eminescu, Coșbuc, Alecsandri, Arghezi, Goga, Vlăhuță, etc. Cărți editate: *Crugul anului, suita bucolică* (1970), *Roata anului* (1973, București). Romanul *Năluca Gliei* a rămas în manuscris. *Distincțiile literare* pe care le-a obținut sînt axate pe traduceri, sau pe opera originală tipărită într-o limbă străină: *premiul La Guiterne* (pentru poezii originale în limba franceză); *Premiul Academiei de Științe a URSS* pentru lucrarea originală în rusă *Valori literare în documentele societăților secrete din secolele XIX în Rusia*; *Mențiunea Academiei Române* pentru versiunea română în versuri a romanului *Pan Tadeus* de A. Mickeiwie. A tradus versuri, proză, dramaturgie, esee.

CUCOȘ NICOLAE

(27.XI. 1941, or. Telenești)

Doctor în științe medicale, conferențiar universitar, specialist de categorie superioară în

ROȘCA PETRU

(8 .VII.1932, Jîntăreni)

Doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, șef Catedră Economie ULIM. A absolvit Școala Pedagogică din Orhei, Școala Superioară de Partid din or.Lvov, Institutul Politehnic din Chișinău, economist. Din 1949 pînă în 1954 a lucrat învățător, șef de studiu. Din 1954 pînă în 1971 a urcat mai multe trepte de activitate în organele comsomoliste de stat și de partid. Din 1971 pînă în 1995 a activat în diverse structuri ale economiei naționale, inclusiv șef de Direcție, vicedirector al Departamentului Analiză și Prognozare macroeconomică al Ministerului Economiei și Reformelor al Republicii Moldova, consilier al ministerului economiei. În anii 1974-1976 doctorand al Institutului de Economie al Academiei de Științe din Moldova. Teza de doctor în științe economice a susținut-o în 1980. Concomitent s-a ocupat cu lucrul științifico-pedagogic la Universitatea de Stat din Chișinău Academia de Studii Economice din Moldova. Din 1995 este preocupat nemijlocit de procesul didactic la ULIM în calitate de profesor universitar, șef al Catedrei Economie. În 1999 a susținut teza de doctor habilitat în științe economice. A editat peste 5 cărți și a publicat mai multe lucrări în culegeri și în periodicele de specialitate.

realizează un stagiu în cadrul unui program de instruire a pictorilor restauratori de pe lângă Atelierile centrale de stat „Iurii Grabari” , orașul Moscova, ca, mai târziu, timp de 15 ani, să activeze în calitate de pictor-restaurator , manifestându-se ca unul dintre cei mai buni pictori- restauratori din spațiul ex-sovietic ;1957 – 1972 lucrează restauratoare de tablouri la Muzeul de arte plastice , orașul Chișinău ;din 1958 Membră a Uniunii artiștilor plastici din RSSM și a fostei URSS; din 1960 Participă la mai multe tabere de creație peste hotarele țării; din 1965 face parte din conducera Uniunii artiștilor plastici din R S S Moldova ; din 1968 călătorește prin numeroase țări (Armenia,România, Extremul Nord, Mongolia ș.a.); în 1969 -1982 profesoară la Școala Republicană Medie- Internat de arte plastice ,or.Chișinău ; din 1973 organizează mai multe expoziții personale, participă și la expoziții în grup ;în 2006, 13 aprilie cu ocazia jubileului de 80 ani ,organizează o vastă expoziție personală la Centrul expozițional „C.Brâncuși” din Chișinău tot în 2006, 11 mai Donează Școlii Medii din satul Leușeni o colecție de lucrări și organizează sala de expoziție permanentă în incinta ei , la baștină; Distincții: 1976 *Maestru Emerit al Artei din RSSM*,1981 *Medalia Veteran al Muncii*, 1982 *Ordinul Insigna de Onoare*; 1982 *Laureat al Premiului de Stat al RSSM* pentru ciclul "Meleag natal",1986 *Artist Plastic al Poporului din RSSM*, 1996 *Ordinul Republicii*.

medicina internă(pulmonologie, cardiologie, reumatologie,gastroenterologie,nefrologie, endocrinologie și medicină de familie.

A absolvit școala medie din or. Telenești, apoi Institutul de Mrdicină (1958-1964). A activat în Spitalul Raional Telenești (1964-1968).Este autor de lucrări științifice și elaborări metodice. În prezent activează ca doctor conferențiar la Universitatea de Medicină *N.Testemițeanu*.

DONI VALENTIN

(26.10.1955, s. Chițcani)

Dirijor de orchestră și compozitor. Studiază la Institutul de Arte *G. Muzicescu* din Chișinău., secția dirijor de orchestră de muzică populară (1973-1978), apoi compoziția și teoria muzicii (1981-1990), Se perfecționează la Consevatorul Național *Ruiel Malmaison* din Paris (1991-1993). La Chișinău este lector la Institutul de Arte *G. Muzicescu* (1980-1983), contrabasist în Orchestra de muzică populară *Mărțișor* (1983- 1985); profesor la Școala medie de muzică Ștefan Neaga (1985- 1987); dirijor al Orchestrei de muzică populară *Folclor* a Radioteleviziunii (1987-1989); dirijor (din 1989) și prim dirijor (din 1998) al Orchestrei simfonice a Filamornicii Naționale. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova (1991), Membru al Uniunii Muzicienilor din Moldova.

DONOS ANDREI
(21.10.1956, Jîntăreni)

Cîntăreț de operă (bariton). Studiază la școala de muzică Șt. Neaga în 1977. Își continuă studiile la Conservatorul O. Muzicescu (1978-1985), din Chișinău. Din anul 1985 este solist al operei Naționale Chișinău. Maestru al artei din Republica Moldova 1994. Roluri Interpretate: *Geromont* „Traviața” de D. Verdi; *Renato* „Bal Mascat” de D. Verdi; *Contele de Luna* „Trubadarul” de D. Verdi; *Don Carlos* „Forța destinului” de D. Verdi; *Silvio* „Paiate” de R. Leonardo; *Alfio* „Cavaleria rusticana” de P. Mascagni; *Rodrigo* „Don Carlos” de D. Verdi; *Tomski* „Dama de pică” de P. I. Ceaikovski; *Spancioc* „Alexandru Lăpușneanu” de Gh. Mustea.

DRUȚĂ BORIS
(5.II.1955, Inești)

Jurist, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova. S-a născut la 5 februarie 1955 în satul Inești. Absolvent al școlii de meserii, obținând profesia de sudor electric. De pe băncile școlii profesionale a fost recrutat în armată, pe doi ani la un aerodrom militar de pe Volga, unde îndeplinește funcția de matreolog. În 1975 susține examenele de admitere la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova. Din

Moldova (1990), a fost decorat cu ordinul „*Gloria muncii*” (1998).

PAVLENCOVA-ROTARU ELENA
(2.V.1967, Vadu-Leca)

Maestru în sport de categorie internațională la box, sport pe care îl practică mai bine de 15 ani. Din motivul că boxul feminin nu este practicat în Moldova, locuiește și se antrenează în Federația Rusă, dar pe arenele internaționale evoluează sub drapelul Republicii Moldova. La categoria de greutate (60 kg) este dublă campioană a Federației Ruse, medaliată cu argint la ediția a treia a Cupei Europei (2001) și de două ori medaliată cu bronz la Cupa Europei (1999, 2000). În prezent este arbitru de categorie internațională.

ROMANESCU ELEONORA
(26.04.1926, Leuseni)

Pictoriță. În 1937 - 1940 învață la gimnaziul de fete, or. Chișinău; 1941 - 1944 învață la liceul „Reuniunea femeilor române”; 1944 se refugiază în orașul Craiova, România; 1944 este repatriată în Basarabia; 1945-1949 studiază la Școala republicană de Arte plastice „I. Repin”, or. Chișinău; 1949-1955 lucrează profesoară de desen la Școala pedagogică din orașul Orhei; 1954 își începe cariera exponistică, participând la Expoziția Republicană a tinerilor pictori; 1955 - 1957

; *Balada haiducului*, pentru bariton și orchestră simfonică, vers. de Iulian Filip (1990); *Ce liniște din ceruri se coboară*: Arioso pentru soprano și orchestră simfonică, versuri de Gh.Dimitriu (1991);

Moldovă, baștină dragă: Marșul grănicerilor, pentru cor și orchestră simfonică, versuri de Galina Furdui (1996), Teleradio-Moldova

Muzică de cameră instrumentală : *Ecoul codrului*, pentru ansamblul de vioară și pian (1982), Palatul Național.

Muzică de cameră vocală : *Codrule la primăvară*, pentru tenor și pian, versuri populare (1980) ; *Dorul*: elegie pentru tenor și pian, versuri de Gh.Asachi (1988), Palatul Republicii, Chișinău ; *Te duci*: romanță pentru voce și pian, versuri de Mihai Eminescu (în romană) (1999) ; *Vers.* pentru nai și orchestră simfonică (2000) ; *Vorbește-ncet*: romanță pentru voce și pian, versuri de Mihai Eminescu (în romană).

Muzică pentru cor :

Imn Patriei, pentru cor a cappella, versuri de Gh.Dimitriu (1982), Teleradio-Moldova ; *Basarabenilor*, pentru cor a cappella, versuri de A.Mateevici (1991), Teleradio-Moldova. Distincții : Maestru emerit al Artei din Republica Moldova (1989), *Artist al Poporului din Republica Moldova* (1991), *Laureat al Premiului de Stat al Republicii*

1980 activează ca jurist și consultant, în rețeaua gospodăriilor comunale din capitală. Moderator al rubricii Juristul răspunde la mai multe publicații periodice: *Viața satului*, revista *Moldova*, *Femeia Moldovei*. Scrie versuri, proză, editând la 11 cărți. A semnat lucrările: *La Ineasa* (1989), *O femeie își caută... pantalonii* (1997), *Catacomba* (1998), *Un jazz pentru mileniul trei* (1999), *Sacrofagul* (2000), *Între viață și moarte* (2001), „*Madona de la Ineasca*”, „*Flori de dor pentru șalom*”, etc.

EPROV VICHENTIE

(1922, Verejeni)

Membru al Organizației antibolșevice Majadahonda a tineretului studios din județul Orhei. În 1928 familia Eprov trece cu traiul în Vadu-Leca. Studii primare la Liceul de băieți Vasile Lupu din Orhei. După 28 iunie 1940 – student la Școala pedagogică din Orhei. În septembrie 1940 devine membru al Organizației antibolșevice Majadahonda. Participă la un șir de acțiuni legate de lansarea foilor volante, întruniri ilegale etc. La 19.II. 1941 este arestat de către NCVD (mandatul de arest nr.288). La 24-25 iunie 1941 Tribunalul Militar Odesa îl condamnă la pedeapsa capitală – moartea prin împușcare.

ESINENCU NICOLAE

(13.I.1940, Chițcani)

Poet, prozator, dramaturg și scenarist, membru al *Uniunii Scriitorilor din Moldova* și al *Uniunii Scriitorilor din România*. În 1957 absoluește școala medie din satul natal, apoi studiază la Tehnicumul Republican de cultură fizică și sport. În 1963 devine student la Universitatea de Stat din Moldova. Absoluește cursuri literare superioare de pe lângă Institutul de literatură "Maxim Gorki" din Moscova, (1971 - 1973).

Debutează la "Moldova-film" în anul 1975 în calitate de coautor de scenariu la filmul regizorului Vlad Ioviță *Calul, pușca și nevasta*. Filme de ficțiune

Calul, pușca și nevasta (coautor Vasile Ioviță), 1975;

Fat-Frumos, f/t, 2 episoade, 1977;

Căruța, s/m, 1978;

La porțile satenei (coautor Vasile Ioviță), 1980;

Tunul de lemn, 1986

Tălpile verzi, s/m, 1987;

Adio, viața de holtei, s/m, 1988. Editează un șir de cărți: povestiri, romane, versuri, publicistică: Antene, Salcia,

- **Premiul pentru cel mai bun scenariu**, Festivalul filmului național, Costinești, 1992.
- **Meritul civic**, 1996.
- Esinencu, Nicolae, Disciplina mondială, versuri, Chișinău, 1995
- Esinencu, Nicolae, *Copilul teribil*, versuri; Litera International, 2004

de coarde, vioară și toba mare (1988), Sala cu orgă, Chișinău; *La Movila-Măgurii*, pentru acordeon și orchestră simfonică (1998), Palatul Național, Chișinău; *Concert pentru orchesteră Nr.2* (1990), Filarmonica Națională.

Operă: *Alexandru Lăpușneanu*: operă în 2 acte, libretul de Gh.Dimitriu după nuvelă de C.Negruzzi (1985), prima audiere - 1987, Teatrul Național de Operă și Balet, Chișinău

Muzică vocal-simfonică: *Balada Moldovei*, pentru soprano și orchestră simfonică, versuri de I.Hadîrcă (1984), Palatul Național, Chișinău; *În miez de noapte când tresar*, pentru soprano și orchestră de cameră, versuri de I.Podoleanu (1985), Palatul Național; *Patrie veșnică*, pentru cor, fanfară și orchestră simfonică, versuri de Gh.Dimitriu (1986), Palatul Național, Chișinău; *Ciocîrlia*: Romanță pentru tenor și orchestră de cameră, versuri de B.P.Hașdeu (1988), Teatrul Național de Operă și Balet, Chișinău; *Păstorul și mioara*: Romanță pentru soprano și orchestră de cameră, versuri de Gr.Vieru (1989), Teatrul Național de Operă și Balet, Chișinău; *Porți de altar*: Romanță pentru soprano și orchestră de cameră, versuri de Ludmila Sobețchi (1989), Teleradio-Moldova; *Trei mari iubiri*: Romanță pentru tenor și orchestră simfonică, versuri de Gr.Vieru (1989); *Vers.* pentru orchestră de cameră (1989), Sala cu orgă

populară *Lăutarii* (1981-1982); profesor de țambal la Institutul de Arte din Chișinău (1982-1987). *Maestru* în artă a Republicii Moldova (1994).

MUSTEA GHEORGHE

(01.05.1951, Mîndrești)

A studiat flaut cu prof. Vladimir Rotaru, compoziția cu prof. Vasile Zagorschi și dirijat simfonic cu I. Alterman la Conservatorul de Stat "Gavriil Musicescu" din Chișinău. și-a perfecționat măestria cu A. Dmitriev la Sankt-Petersburg (1984-1986). Solist, apoi director muzical și dirijor al orchestrei Ansamblului de Dansuri populare "Joc" din Chișinău, profesor la Colegiul de Muzică "Ștefan Neaga" și Academia de Muzică "Gavriil Musicescu" din Chișinău. Între a. 1983-1989 a fost dirijor al Orchestrei simfonice a Filarmonicii din Moldova. A fost rector al Universității de Stat a Artelor din Chișinău. Din 1989 este director artistic și prim dirijor al orchestrei simfonice a Companiei de Stat Teleradio-Moldova, cu care a realizat numeroase prime audiții și înregistrări radio, a concertat în Europa. Semnează creații simfonice și vocal-simfonic, camerale, muzică pentru teatru și film, muzică de estradă și cea în stil popular.

Muzică simfonică: *Vals pentru orchestră simfonică* (1985), Teatrul "Mihai Eminescu", Chișinău; *Fantezie-capriciu pentru pian*, orchestră

FRUNZĂ AXENTE

(?- 1933, Scorțeni)

Profesorul, scriitorul și traducătorul și-a făcut studiile la Seminarul Teologic din or. Chișinău. A părăsit meleagul natal după câțiva ani de studenție. A făcut parte din cercurile narodniciste. A mai studiat la Harcov, Odesa, Kiev și săturat de supravegherea polițienească s-a refugiat în România. A lucrat ca profesor de limbă și literatură latină într-un liceu din orașul Iași. A plăsmuit nuvele și povestiri proprii, dar volumul a rămas needitat în arhivele Editurii de Stat pentru literatură în România. În 1916 Liga pentru eliberarea Basarabiei îi publică volumul „România mare”, care e o anticipare a evenimentelor desfășurate pe parcursul anului 1918. A tradus din operele scriitorilor ruși: Gonciarov, Cehov, Corolenco, Gorki.

GĂINĂ ANDREI

(1885- 1940, Chițcani)

Agricultor, deputat în Sfatul Țării, validat la 2.I.1918 pînă la 27.XI.1918, membru al Comisiei Agrare. După Unire a fost primar în satul de baștină. A ctitorit școala și biserica din sat, membru al Comitetului Central al ostașilor moldoveni la Chișinău. La ședința de constituire a

Comitetului Central al Ostașilor Moldoveni din 22.VI.1917 din Chișinău au participat soldații moldoveni veniți de pe front. Printre ei și fruntașul Andrei Găină. La Congresul Ostașilor Moldoveni din 20- 27:VIII. 1917 de la Chișinău a fost ales ca deputat în Sfatul Țării din partea județului Orhei.

GĂINĂ BORIS

(17.08.1947, Chițcanii Vechi)

Doctor habilitat, membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova, șef al laboratorului tehnologic al Vinului și director științific în domeniul oenologiei al Institutului Național al Viei și Vinului. După absolvirea universității Tehnice (1970) specialitatea *Tehnologie alimentară* se consacră cercetării științifice la catedra de vinificație ale aceleiași universități. Face studiile (1972) la Academia Industriei Alimentare din Moscova. Între 1972-1975 – doctorantura, apoi se încadrează la Institutul Viei și Vinului *Magaraci* Ialta. Susține teza de doctor în științe tehnice, abordând problema stabilizării sucurilor și vinurilor în bioreactor cu cu proteinaze imobilizate. Primul experimentator din ex- URSS de imobilizare a enzimelor și a construit primul bioreactor pentru limpezirea și stabilizarea mustului din struguri și mere. Mai apoi devine organizator al Asociației Tinerilor Savanți din Ialta. Revine în Moldova ca

MORARU VALENTIN

(3.IX. 1936, Zgărdești)

Specialist agricultură. Doctor în științe agricole. *Studii*: școala de 7 clase din Zgărdești (1951); școala medie Chișcăreni (1951-1954), facultatea de Agronomie a Institutului Agricol din Chișinău (1954-1959), Școala superioară de partid din Moscova (1971-1973). A activat ca laborant la Institutul de cercetări științifice de pe lângă Asociația Științifică de Producție *Selectia* din Bălți; Sovhozul de Seminologie *Reuțel* din Fălești (1961); șef adjunct al secției agrare și industrie alimentară de pe lângă CC al PCM; prim secretar al CRP din Florești; șef al Direcției de fitotehnie și implimentare a tehnologiilor progresiste în domeniul agriculturii din cadrul Consiliului Colhozurilor. *Distincții*: medalia *Za trudovuiu doblesti*, (1965, 1969), Drapelul Roșu de Muncă (1974, 1979), titlul onorific de *Om emerit* (1996).

MUSTEA ANDREI

(16.VI.1954, Mîndrești)

Țambalagi și profesor. După absolvirea Școlii medii de muzică Ștefan Neaga din Chișinău (1974) se înscrie la Institutul de Arte *G. Muzicescu* din Chișinău (1974-1978, 1980-1981). În anii 1972- 1973 și din 1987 țambalagi în Orchestra de muzică populară *Fluieraș* a Filarmonicii Naționale din Chișinău, în Orchestra de muzică

1965), Universitatea de Medicină din Chișinău (1965-1966). În 1966 – 1969 a urmat doctorantura la Universitatea de Stat din Kiev, susținând teza de doctor în istorie, 1969, iar în 1982 – 1984 susține teza de doctor habilitat în istorie. Din 1978 este conferențiar universitar, din 1985- doctor habilitat în istorie; profesor universitar (1987).

A publicat peste 150 de lucrări științifice (monografii, broșuri, articole, lucrări științifice etc.).

Este autorul cărților istorice: *Istoria românilor din Basarabia și Transnistria- 1812-1993*, 1995, *Anul 1918 – ora astrală a neamului românesc*, 1998, în colaborare *Istoria Sindicatelor din agricultură și industria de prelucrare* (2001, în colab. 2003), *Știința istorică în contextul intereselor politice*, etc. Este coautor al programelor la *Istoria românilor* pentru clasele a V-XII. A pregătit 10 doctori în istorie, a elaborat diferite cursuri universitare, lucrări metodice. În 1990-1998 a activat ca profesor universitar, șef catedră la Institutul de Științe al Educației, 1998-2002 – prprector pentru activitatea științifică la URU, UCM și la Universitatea de Stat din Cahul. Este membru fondator al Societății de Sociologie, Heraldică și Arhivistică *Paul Gore*, Membru al Societății Științifice *Historica*, membru al conducerii „Asociației Istoricilor din Moldova”, membru al Colegiului redacțional al revistei *Cugetul*.”

șef Secție de Vinificație (1979-1990), director științific în domeniul oenologiei (1990-1997), iar din 1997 – șef a Laboratorului de Tehnologie a Vinului. Între 1981-1982 stagii de studii și perfecționare cu tema *Procese biotehnologice în vinificație* la institutul de oenologie din Boreaux (Franța). În 1992 susține teza de doctor habilitat în științele tehnologice de oenologie la Institutul *Magaraci* din Ialta. Este autorul strategiei de dezvoltare a complexului vinicol din Republica Moldova. Cavaler Rabelaisianal Oenologilor din Chinon – personaliatatea Anului 1993 în lume în domeniul oenologiei. Acest titlu onorific provine de la numele scriitorului francez Francois Rabelais, , clasic al literaturii franceze. În 1995 este ales membru al Academiei de Științe a Republicii Moldova, secția științe Fizice, Matematice și Tehnice. În anul 2001 este laureat al Premiului Prezidiului Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru lucrarea *Via, Vinul și Civilizația*. În 1996 creează și prezidează Consiliul specializat de susținere a tezelor de doctorat în viticultură și vinificație, care a acordat pînă în prezent 15 titluri de doctor habilitat în științe. Este profesor la Institutul de Științe Reale, afiliat Universității de Stat din Republica Moldova, catedra de Biotehnologie Alimentară, la Filiera Francofonică a Universității Tehnice din Republica Moldova. A creat vinurile: *Alb de Peresecina*, *Alb de Cojușna ș.a.*

GĂINĂ VALERIU

(Telenești)

Cîntăreț de muzică rock. Virtuoz al chitarei. „Măiestria cu care posedă chitara, îi incîntă pe toți amatorii de muzică rock, indiferent de gusturi și simpatii. Muzica lui este intelegentă, în ea se întrevede omul care caută, gîndește, nu pur și simplu un campion la viteza mișcării degetelor pe strune. Chitara lui Găină este fără compromisuri, romantică, îngîndurată și severă”, - scria autorul cărții *Rock în cîteva fețe* Evghenii Fiodorov. Învăță acordeonul, vioara, face școala de muzică la Tiraspol, apoi cea din Soroca. Pleacă la Tiumen să facă bani ca să-și cumpere chitară electrică. Luc rează mai apoi la filarmonicile din Surgut, Habarovsk, Tambov. Face parte din formația *Croaziera* (1978), tot în acest an grupa devine laureată a Festivalului din Soci. În anul 1980 spectacolul „*Pelegrinul stelar*” pe muzica lui Valerii Găină și Matei Anickin le aduce titlul de mai tîrziu (1982) cea mai populară grupă a anului. Cu această grupă dă concerte La Moscova, Lujniki, Chișinău, la chitara-solo. Tot cu această formație lucrează doi ani în Germania. Din 1990 e în SUA, cu o nouă formație *Carma*.

GOREA ANA

(Zgărdești)

premiați și au cîștigat medalii de aur la Bitola – 2000 din Macedonia, Praga 1999 din Cehia și la Ambasada Angliei și SUA din București.

În casa proprie are vernisată o expoziție , pe care poate s-o viziteze orice doritor.

Pe lîngă artă mai face și sport. A participat la diferite competiții și maratoane. A fost purtător al Torței Olimpice La Jocurile Olimpice de la Moscova (1980). A participat la Maratonul consacrat lui Ștefan cel Mare și Sfînt în anul 2004, iulie. Pentru mari merite în organizarea expozițiilor și munca depusă în educația estetică a tinerei generații, în anul 1995, la 50 de ani de la naștere și 25 ani de creație printr-un decret al Președintelui Țării i s-a conferit titlul de *Maiestru în Artă a Republicii Moldova*.

MORARU ANTON

(23.x.1933, Pistruieni)

Profesor universitar, istoric, doctor habilitat, prorector pentru activitatea științifică la Universitatea de Stat din Cahul. Studii: Școala primară din Pistruieni, școala medie incompletă din Ordășei, Școala de Iluminare Culturală din Soroca (specialitatea bibliotecar 1954-1957), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova (1957-1962). Lucrarea de licență „Contribuții la politica externă a lui A.I.Cuza (1859- 1866)”. A activat în calitate de asistent la Universitatea de Stat „Al. Russo” din Bălți (1962-

Școala Republicană de Pictură „I.Repin” din Chișinău.În timpul serviciului militar în termen a reușit să-l captivezeze cu lucrările sale pe mareșalul R. Malinovski, care l-a menționat cu un concediu.

Revenit la baștină, după multe demersuri și confruntări cu autoritățile, în anul 1972, fondează Școala de Arte Plastice din Telenеști. Se începe o muncă titanică zi de zi și an de an pentru autodesăvîrșire, cît și pentru depistarea și educarea tinerilor talente.

Pe parcursul anilor a vernisat peste 30 de expoziții personale în diferite orașe: Telenеști, Chișinău, Bender,Hîncești, Gdansk, Keliți- Polonia, Pitești, Iași, București-România, Lvov- Ucraina, Moscova, Vladivostok, Urengoi, Soci, Adler, Tașkent, Kazani, Naberejniie Celnî, etc.

A participat și la expoziții în grup cu așa personalități cum ar fi Eleonora Romanescu,artist plastic al poporului din RMoldova, Constantin Spînu, prorector, decan la Universitatea Tehnică, Leonid Popescu, membru al Uniunii artiștilor plastici, etc.

Este laureat al multor concursuri și expoziții republicane și internaționale. La concursul internațional din anul 2000 de satiră și umor, la care au participat 109 pictori din 17 țări europene s-a clasat pe primul loc.

Cunoștințele și abilitățile sale și le împarte cu discipolii, care pe parcursul studilor în această școală au devenit laureați la diferite concursuri și expoziții:în anul 1999-2000 Stela Gheorghiuță, Nastas Alexandru, Ion Tîrșină și alții au fost

Doctor conferențiar, filolog, profesor de limbă engleză. A absolvit Universitatea Alecu Russo din Bălți (1976). Și-a luat doctorandul în cadrul Universității de Stat din Moldova. Teza de doctor și-a susținut-o la Institutul de Limbi Străine din Kiev (1989). A activat de la lector asistent (1976) pînă la doctor conferențiar la Catedra de Limbă engleză la Universitatea A. Russo din Bălți. Și-a perfecționat măiestria la Institutul *Herțen* din Sankt Petersburg, Universitatea din Edinburgh (Marea Britanie), Universitatea *Pomona, Cleveland* (SUA).

GROSU MAIA

(1.V.1976, Verejeni)

Actriță. În 1993 absolvește școala medie din Verejeni. Își continuie studiile la Universitatea de Arte din Chișinău (1993-1998), după absolvire este încadrată la Teatrul *E. Ionescu* . Se realizează în rolurile: *Veta* din *O noapte furtunoasă* de Ion Luca Caragiale; *Afdotea* în *Revizorul* de N.Gogol; *Măriuca* din *Chirița în provincie*; *Puck* din *Visul unei nopți de vară*. Cu ultima participă la Festivalul tinerelor talente din Torino – Italia, Budapesta – Ungaria. În colaborare cu Televiziunea Națională realizează emisiunea *Castelul Fermecat* (1999). În 2000 urmează o colaborare cu regizorul englez *Chearlz Lee* la spectacolul *Istoria Comunismului*, proiect ce a avut un mare succes la *Festivalul Internațional din*

Edenbourg – Scoția, și la Grenoble – Franța (2001). În 2002 realizează rolul *Otiliei* din *Hamlet* (regizor Ion Sapotaru, Iași), apoi rolul *Rozalindei* din spectacolul *Doamna din satul florilor ce mor* de Irina Nechit. În prezent lucrează la un nou proiect *Elizabet* în regia lui P.Vutcărău.

GUMA VICTOR
(1923, Brînzeni)

Locțiitorul conducătorului Organizației antibolșevice *Majadahonda* a tineretului județean Orhei. La 25.VI.1941 este condamnat de către tribunalul militar Odesa la 25 ani de închisoare. Dispare în gulagurile sovietice.

GUZUN BORIS
(15.II.1938, Chițcanii Vechi)

În 1956 a absolvit școala medie, iar în 1965 Facultatea juridică a Universității de Stat din Moldova. În 1965-1976 - judecător și președinte al judecătorei, deputat în sectorul Florești. În anii 1976- 1986 – șeful serviciului juridic al Ministerului Agricol. Din 1986 – avocat. Este activist al mișcării pentru democrație și suveranitatea Moldovei. În 1990 este introdus în cartea militanților al acelei mișcări. A organizat și câștigat procesul în prima instanță judiciară referitor la înregistrarea Mitropoliei Basarabiei ce

Ostășesc Chișinău, figurînd în listă ca sergent instructor. La deschiderea Sfatului Țării (21.XI.1917) salută pe deputați în numele ziarului *Soldatul Moldovei*. După Unire a fost deputat în Primul Parlament al României. A murit tragic, fiind omorît de niște consăteni.

MÎRZENCU TUDOR
(1964, Verejeni)

Militar, ostaș în campania de geniu al Brigăzii I IM pe linia Cocieri al Conflictului Militar din Moldova (1991- 1992). S-a manifestat în timpul deminării. În Fișa de decorare pentru medalia Meritul Militar se menționează: „...Ostașul genist Mîrzencu Tudor a neutralizat circa 10 mine anttanc și 40 de mine antiinfanterie, dînd dovadă de curaj și bărbăție”. Prin Decretul președintelui Republicii Moldova din 26 august 1994 este distins cu medalia *Meritul militar*.

MOISEI NICOLAE
(9.V.1945- 5.VIII. 2006, Hirîșeni)

Pictor, a fost membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova și președintele Consiliului Republican al directorilor Școlilor de Arte Plastice din Moldova. A studiat în Școala tehnică din Cuhurești, Camenca, la Universitatea de Arte Plastice din Moscova „N.C. Crupskaja”, la

(1983), *Învățător- metodist* (1984), *Veteran al Muncii* (1987).

MATCOVSCHI ALEXANDRINA

(18.ix.1941, Brînzenii Vechi)

Istoric literar, doctor în științe filologice. Absolventă a Facultății de Filologie a Universității de Stat din Moldova, aspirantă la Institutul de Limbă și Literatură Română al Academiei de Științe din Moldova (1966-1969). În 1973 susține teza de doctor în științe filologice. Colaborator științific la același institut.,1969. tema de studiu relațiile moldo- ruse *Prezențe moldovenesti în publicațiile ruse din anii 1880-1905* (1976), schițele biografice *P.Sîrcu* (1967), *Al. Lațimirschi* (1979).

MINCIUNĂ MIHAIL

(1884-4.II.1935, Bogzești)

Ziarist, redactor la gazeta *Cuvînt Moldovenesc*, deputat în Sfatul Țării din 7 februarie pînă la 27 noiembrie 1918, a votat pentru Unirea Basarabiei cu Țara. Colaborator la revistă, apoi la gazeta *Cuvînt Moldovenesc*. Din 3 aprilie 1917 participă la fondarea Partidului Național Moldovenesc și devine membru al Comitetului de conducere, sub președinția lui Paul Gore. În vara lui 1917, înființează Comitetul

s-a confirmat prin hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 2002.

GUZUN (PERJU) VALENTINA

(16.x.1938, Chițcanii Vechi)

Și-a continuat studiile la Universitatea Agrară din Moldova. În 1956 a absolvit școala medie din Chițcanii Vechi. Și-a continuat studiile la Universitatea Agrară, Facultatea de Zootehnie pe care a absolvit –o în 1961. A activat ca zootehnist șef la Direcția Agricolă din orașul Florești. În 1967 a absolvit Aspirantura, iar în 1972 susține teza de doctor în științe agricole activînd la Institutul de Economie a Academiei de Științe a Republicii Moldova ca colaborator științific superior, apoi în Institutul de Economie a Ministerului Agriculturii. Din 1976 pînă în prezent activează la Universitatea Agrară în calitate de conferențiar universitar. A publicat peste 60 de lucrări științifice, inclusiv patru manuale în domeniul industrializării laptelui și zootehniei.

HADJI ELENA

(Căzănești)

Boxeră, maestru în sport de clasă internațională, campioană a Republicii Moldova la boxul feminin. Practică acest sport din copilărie. Antrenorul ei, Eugeniu Rotaru, susține că Elena

este cea mai bună pugilistă. Participă la ediția a doua a Cupei Europei la boxul feminin (2000), s-a ridicat pe treapta a treia a podiumului de onoare. Obține medalia de bronz la turneul internațional desfășurat în orașul Macon (Franța). S-a stabilit în orașul Radujnîi, reg. Tiumeni, Rusia. Continuă antrenamentele sub îndrumarea lui Eugeniu Rotaru.

HOTINEANU VLADIMIR

(1 octombrie 1950 în orașul Kzil-Orda, Republica Kazahă)

Doctor habilitat, profesor, își are sorgintea într-o familie de moldoveni din Telenеști. În perioada 1958-1968 își face studiile la școala medie din orașul Telenеști, pe care o absolvеște cu succes. Urmează apoi, pînă în anul 1974 cursurile Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, facultatea curativă.

Între timp activează în calitate de felcer la Spitalul Republican de ortopedie și Traumatologie (Chișinău), iar după finisarea studiilor universitare, lucrează pînă în 1978 ca medic chirurg la Spitalul de circumscripție din satul Sărătenii Vechi, raionul Telenеști.

Ulterior, tendința pentru o cercetare medicală aprofundată îl tentează pe tînărul chirurg să parcurgă stadii ascendente în avansarea profesională:

Întreprinderea de Montare și Proiectare a Construcțiilor *Glia*. Din 1997 – arhitector șef la biroul de proiectări Nasa. Cel mai reprezentativ obiect proiectat – Centrul de Expoziție și Vînzare a autopieselor de pe str. Socoleni, sectorul Rîșcani. Distincții: titlul onorific *cel mai bun proiectant al Institutului, 1980; Diplomă de gr. III* pentru proiectul unui profilatoriu de 1 000 de locuri; Diplomă pentru *cea mai bună construcție a anului 2001*.

MALCOCI VIRGINIA

(6.X. 1936, Zgărdești)

Lingvist. Studii: Școala normală din Orhei (1954), Facultatea de Litere a Universității de Stat din Chișinău (1968). A contribuit la pregătirea cadrelor didactice din țară, ca conducător al întrunirilor metodice republicane ale profesorilor de limbă română. În calitate de membru al consiliului instructiv metodic al Ministerului Învățămîntului a recenzat majoritatea manualelor de limbă română pentru școlile auxiliare. Este autoarea a 4 manuale de limbă română: *Literatura moldovenească*. Manual pentru clasa 8 a școlilor auxiliare; *Culegere de dictări cu exerciții gramaticale pentru clasele 1-4; Literatura moldovenească*. Manual – crestomație pentru clasa a 9-a a școlilor auxiliare, *Carte de citire*. Clasa a 3-a. Școala auxiliară. Distincții: *Eminent al învățămîntului public din Republica Moldova*

educație fizică într-o școală din sat. A fost membru al echipei naționale la volei. A activat ca profesor de educație fizică și sport la Institutul de Educație Fizică și Sport, specialitatea Jocuri Sportive, redactor șef la Televiziunea națională (1988-1989), al redacției sportive, apoi redactor șef al redacției principale de informații (1990-1991). La 29.I. 1991. la Congresul de Constituire a fost ales Președinte al Comitetului Olimpic din Moldova. A condus delegațiile Moldovei la Jocurile Olimpice din Barselona (1992), Atlanta (1996) și Sydney (2000) la Jocurile de iarnă din Norvegia (1994) și Japonia (1998). A mai lucrat la săptămânalul „Literatura și Arta” în calitate de șef al secției de păublicistică. Debutază în 1986 cu culegerea de publicistică „Entuziaști ai sportului” (1986), mai târziu apare cartea de proză documentară „Erupții în craterul „Azteca”

MACARIE ION (Telenești)

După absolvirea școlii medii și-a continuat studiile la Institutul Politehnic din Chișinău (1972-1977), Facultatea de Arhitectură și Urbanistică. Lucrarea de Licență – proiectul Palatului de Cultură a lucrătorilor din industria textilă din Tiraspol. Între 1977-1991 activează la Institutul Unional de proiectări în Industrie CGSPI, cu sediul la Chișinău: arhitect șef de echipă. Între 1993-1997 – inginer șef și arhitect șef la

- 1978-1980 – își face stagiul de secundariat clinic la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.
- 1980-1983- frecventează cursurile de aspirant la Institutul de Chirurgie „A.V. Vișnevski” din Moscova;
- 1984-1990- este asistent la catedra de chirurgie;
- din 1990- profesor universitar;
- din 1992- exercită funcția de șef al Catedrei Chirurgie până în prezent
- în perioada 1998- 1999 activează în calitate de viceministru al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova;
- din 2000- prorector pentru activitate clinică și postuniversitară.

A publicat peste 290 de lucrări științifice, inclusiv trei monografii, 2 manuale, 12 indicații metodice. Este implicat în numeroase domenii și organizații cu profil chirurgical:

- o Președinte al Comitetului Central Postuniversitar;
- o Președinte al Comisiei de profil Chirurgie al ministerului Sănătății al Republicii Moldova;
- o Redactor șef al revistei „Arta-medica”
- o Vicepreședinte al Societății Chirurgicale „V.Anestiadi” din Republica Moldova;
- o Membru al Academiei Chirurgilor „N.Pirogov” din Moscova, al Academiei „Jefferson” din New- Yorc.

Distincții: medalia Meritul civic (1995), Premiul Academiei de Științe (2001), Premiul Guvernului Republica Moldova (2003), Premiul Național pentru Știință și Tehnică (2004) În anul 2000 i se oferă titlul de OM EMERIT AL REPUBLICII Moldova

ISTRU BOGDAN

(13.IV.1914- 25.VIII,1993, Pistruieni)

Poet, a studiat la Universitatea din București, Chișinău (1957). Deține mai multe posturi: secretar responsabil (1946-1947), locțiitor al președintelui Sovietului Miniștrilor al RSSM (1947-1951), președinte al Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor (1945-1946; 1955-1958), vicepreședinte (1957-1965), secretar (din 1987) al Comitetului de Conducere al Uniunii Scriitorilor, șef al Direcției Arte la Consiliul de Miniștri, redactor șef la revista *Nistru* (1966-1971). Între 1932- 1934 publică în *Cuvîntul Moldovenesc, Viața Basarabiei, Pagini basarabene, Școala basarabească* cîntece populare, snoave, ghicitori, editează placheta *Blestem*, 1937, *Moartea Vulturului*, 1938. În 1940 – 1941 lucrează la piesa *Smaranda Hîncului* în care abordează probleme din trecutul istoric. În timpul războiului se află la Moscova în calitate de corespondent militar la Moldova Socialistă. În perioada postbelică semnează volumele: *Glasul Patriei* (1946), *În avangardă* (1952), *Versuri alese*

(1964), Ultimele lucrări ale poetului sînt *Scrieri*, vol I-III (1971) și culegerea *Pasărea Albastră* (1991). *Distincții: Premiul de Stat al RSSM, 1976, Ordinele Lenin, Drapelul Roșu de Muncă, Prietenia Popoarelor, două ordine Insigna de Onoare, Ordinul Războiului pentru Apărarea Patriei, cl.2. Scriitor al Poporului.*

JEVERDAN PAVEL

(1929, Negureni)

Ziarist, a absolvit Școala de Iluminare culturală din Soroca, Tehnicumul Agricol din Camenca, Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova. A activat ca ziarist la ziarele raionale din Balatina, Căușeni și Anenii Noi. Din 1957 membru al Uniunii Ziaristilor din Moldova. Publică în ziarele *Literatura și Arta, Moldova Suverană, Nezașisimăia Moldova*, etc. A fost unul din fondatorii Secției juriști netitulari în cadrul redacției Moldova Socialistă. *Distincții: Premiul special al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova Pentru curaj civic în publicistică.*

JOSANU EFIM

(1949, Ciulucani)

Jurnalist, ex-președinte al Comitetului Olimpic din Moldova, maestru în sport. Și-a început cariera sportivă în calitate de profesor de